

4 Kuuntele ja täydennä puuttuvat tiedot.

1. Hyvät matkustajat, varokaa ohittavaa junaa _____.
2. Juna _____ saapuu raiteelle 7.
3. Hyvät matkustajat, pahoittelemme viivästystä. Juna Kuopioon Pieksämäen kautta on ratatöiden vuoksi myöhässä. Uusi lähtöaika on _____.
4. Yöjuna _____ lähtee raiteelta _____.
5. Hyvät matkustajat, tervetuloa. Tämä on _____.
Seuraavat pysähtymispaikkamme ovat _____ ja _____.
Junassa on ravintolavaunu. Hyvää matkaa!
6. Hyvät matkustajat! Huomioitahan, että bussi _____ lähtee poikkeuksellisesti laiturista 13.
7. Viimeinen kuulutus: Amsterdamiin lennolle _____ lähteviä matkustajia pyydetään siirtymään välittömästi portille _____. Siis Amsterdamiin lähteviä pyydetään siirtymään välittömästi portille _____.
8. Tervetuloa tälle _____ eläkeläisyhdistyksen perinteiselle ruskaretkelle _____. Kuten kaikki muistatte, huomenna vierailemme luontokeskuksessa ja sen jälkeen kaikille halukkaille tarjoutuu mahdollisuus opastettuun lyhyeen kävelyyn _____. Kierros päättyy _____ missä juomme nokipannukahvit ja paistamme muurinpohjalettuja, sekä tietenkin grillaamme makkaroitu ja soijanakkeja. Päivän ohjelma ja luontokeskuksen tietopaketti on jaettu teille kaikille sinne penkkien selissä oleviin muovitaskuihin. Voitte mielellään kysyä minulta lisätietoja asioista, jotka jäivät epäselviksi.

5

Mieti parin kanssa, miten voit reagoida lyhyesti alla oleviin repliikkeihin. Voit katsoa apua edellisestä kappaleesta sivulta 80.

Valitettavasti bussi lähtee noin puoli tuntia myöhässä.

Kortinlukija on rikki. Tänään matka on ilmainen.

Bussikorttini oli kadonnut, mutta se löytyi laukun pohjalta.

Tarkistamme matkaliput, olkaa hyvä!

Miten nämä junat ovat aina näin myöhässä.

Kuulin, että tänään on ollut todella paha liikenneonnettomuus. Kolme kuollut.

Anteeksi, mutta pääsisinkö tästä ohi.

Muista turvavyö!

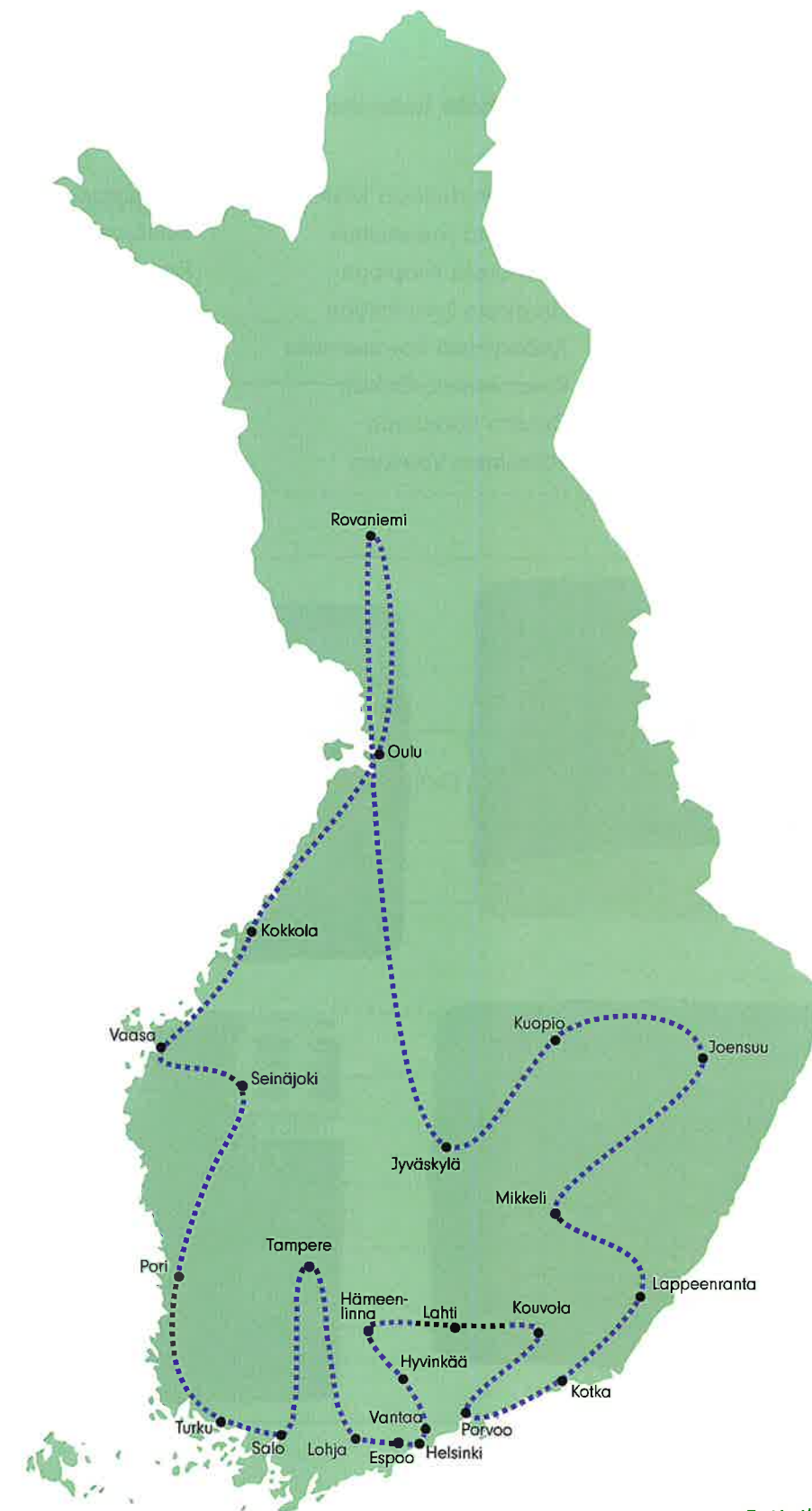
Älä syö hampurilaista bussissa!

Hyvää matkaa!

6 Suomi-paikkalisijapeli. Menkää ryhmiin. Yksi ryhmästä toimii tuomarina eli katsoo oikeat vastaukset seuraavalta aukeamalta.

Valitse kaupunki, josta haluat aloittaa pelin ja ota pelinappula. Katsokaa, että kaikilla pelaajilla on eri lähtökaupunki. Kulje kartan näyttämää reittiä ja sano, mistä kaupungista menet ja mihin: esimerkiksi Rovaniemeltä Ouluun, Oulusta Kokkolaan jne. Saat jatkaa niin kauan, kun sanot molemmat muodot täysin oikein. Jos sanot väärin, tuomari kertoo oikean vastauksen ja vuoro siirtyy seuraavalle ryhmässä. Seuraavalla vuorolla voit yrittää sanoa edellisen vuoron sanat oikein ja päästä eteenpäin.

Voittaja on se, joka ensimmäisenä pääsee takaisin lähtökaupunkiinsa.

Vastaukset:

Helsingistä Vantaalle
Vantaalta Hyvinkäälle
Hyvinkäältä Hämeenlinnaan
Hämeenlinnasta Lahteen
Lahesta Kouvolaan
Kouvolasta Porvooseen
Porvoosta Kotkaan
Kotkasta Lappeenrantaan

Lappeenrannasta Mikkeliin
Mikkelistä Joensuuhun
Joensuusta Kuopioon
Kuopiosta Jyväskylään
Jyväskylästä Rovaniemelle
Rovaniemeltä Ouluun
Oulusta Kokkolaan
Kokkolasta Vaasaan

Vaasasta Seinäjoelle
Seinäjoelta Poriin
Porista Turkuun
Turusta Saloon
Salosta Tampereelle
Tampereelta Lohjalle
Lohjalta Espooseen
Espoosta Helsinkiin

7 Mikä sinulle on tärkeää, kun matkustat? Merkitse välille vähän - paljon ja perustele.

Minulle on tärkeää...

A. hinta

vähän ----- paljon

Miksi? _____

B. nopeus

vähän ----- paljon

Miksi? _____

C. turvallisuus

vähän ----- paljon

Miksi? _____

D. mukavuus (istumapaikka, hytti, A-luokka jne.)

vähän ----- paljon

Miksi? _____

E. joustavuus

vähän ----- paljon

Miksi? _____

F. helppous (vaihdot ja odotusajat)

vähän ----- paljon

Miksi? _____

G. ympäristö (saastuttaako paljon)

vähän ----- paljon

Miksi? _____

8 A. Katso kuvia ja kirjoita matkablogia. Vastaa esimerkiksi alla oleviin kysymyksiin.

Missä olit matkalla?
 Kuinka kauan viivyt?
 Paljonko matka maksoi ja millä kuljit sinne?
 Missä söit ja missä yövyit?
 Mitä pitäisi huomioda, jos haluaa matkustaa samaan paikkaan?
 Tapasitko uusia ihmisiä?
 Mikä oli hienointa tai jännittävintä matkalla?
 Millaisia nähtävyyksiä siellä oli?
 Kenen kanssa olit?
 Menikö kaikki hyvin vai tapahtuiko jotain odottamatonta?
 Suositteletko matkakohdetta?
 Mihin aiot matkustaa seuraavaksi?

Päivämäärä: _____

Blogiteksti: _____

Päivämäärä: _____

Blogiteksti: _____

B. Olet @lomalainen. Katso kuvia ja täydennä kommentit.

...

#hihtoloma

Kommentoi:

@lomalainen sanoo: _____

@matkaajasta sanoo: Wow, olispa päässyt mukaan ❤️

@lomalainen vastaa: _____

@Erisko sanoo: Mitäääh? sinäkö? mitä tos oikeen tapahtuu????

@lomalainen vastaa: _____

#biitsillä

Kommentoi:

@lomalainen sanoo: _____

@nipa sanoo: Tosi upeen näköistä!

@maritsa sanoo: Hieno paikka! Olitteko kauan?

@lomalainen sanoo: _____

@maritsa sanoo: Ollaan mietitty hyvää lomakohdetta, suosittelisitko?

@lomalainen sanoo: _____

@maritsa sanoo: Kävittekö missään kulttuurijutuissa siel? Onks siel mitään sellasta tarjolla?

@lomalainen sanoo: _____

@maritsa sanoo: Löysittekö hyviä ruokapaikkoja?

@lomalainen sanoo: _____

#suomenkesä

Kommentoi:

@nipa sanoo: Hei kenen mökki?

@lomalainen sanoo: _____

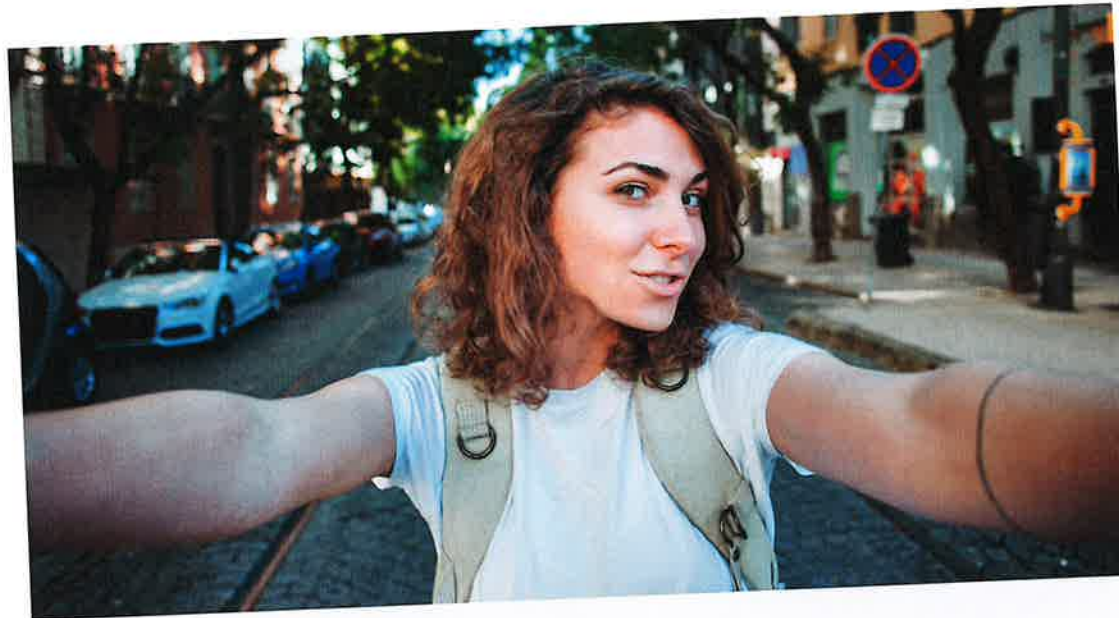
@nipa sanoo: Kauan te ootte siellä, saaks tulla käymää?

@lomalainen sanoo: _____

@lomalainen sanoo: Hei mut nyt sammuu puhelin ja meen uimaan. Hyvää lomanjatkoo myös teille!

@nipa sanoo: Kiitti! Nauttikaa!

@lomalainen sanoo: _____

ooo

#tääljossain #työmatkalla

Kommentoi:

@lomalainen sanoo: _____

@Niukinnaukin vastaa: Hei mahtavaa, että muistat välillä levätäkin! Joko oot käynyt siinä aivan mahtavassa museossa siellä?

@lomalainen sanoo: _____

@Tervepäterve sanoo: Mä oon kans ollut tuolla! Onks siel vielä yhtä hyvä meno kuin vuonna miekka ja kirves?

@lomalainen sanoo: _____

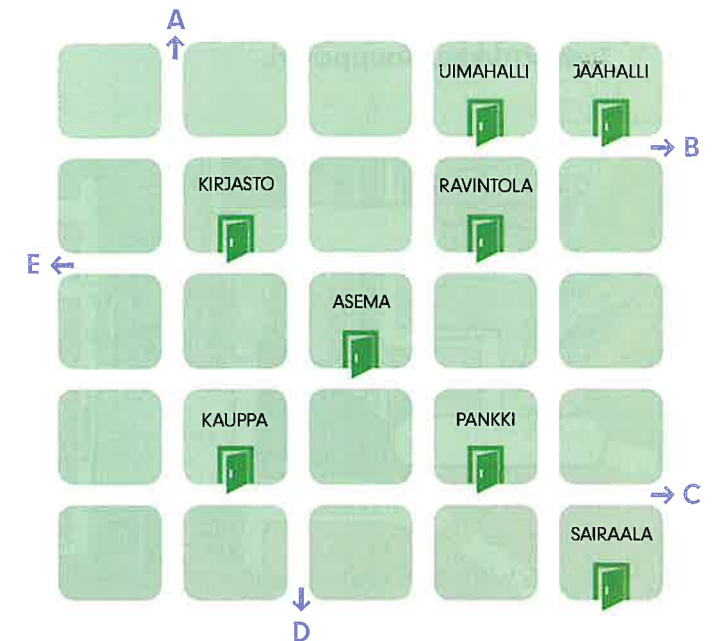
@Kuvastaja sanoo: Ihana kuva! Näytät hyvältä!

@lomalainen sanoo: _____

C. Etsi omista kuvistasi tai näytä netistä kuva jostakin paikasta, joka on sinun mielestäsi todella kaunis. Kerro parille tai pienelle ryhmälle, missä tämä paikka on ja millainen se on.

9 Piirrä bussin reitti parin ohjeiden mukaan. Löydätkö oikean reitin ulos kaupungin keskustasta? Kerro parille bussin reitti sen lähtöpaikasta oikean kirjaimen luo. Pari piirtää viivan.

oikealle alas ylös
kaksi korttelia suoraan
vasemmalle suoraan
kahden korttelin päästä vasemmalle

Bussi 1 reitti: kirjasto → C
Bussi 43 reitti: pankki → E
Bussi 38 reitti: kauppa → B
Bussi 10 reitti: asema → A

Bussi 26 reitti: jäähalli → E
Bussi 23 reitti: uimahalli → D
Bussi 10 reitti: asema → A
Bussi 10 reitti: asema → A

10 Kuuntele keskustelut ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Mille pysäkillä puhuja haluaa? _____
2. Millä bussilla sinne pääsee? _____
3. Missä bussia pitää vaihtaa? _____

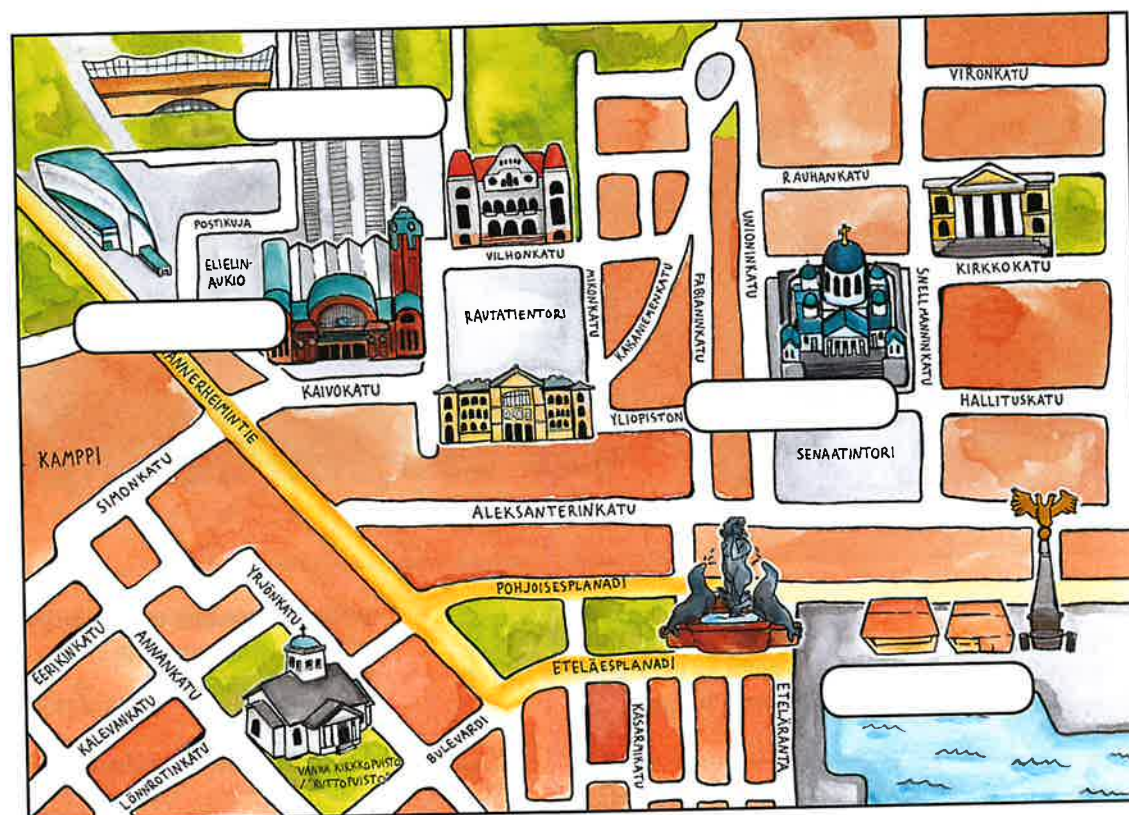
B.

4. Missä on ensimmäinen kahvila? _____
5. Entä missä toinen kahvila? _____

C.

6. Mitä puhuja etsii? _____
7. Kuinka kaukana se on? _____

- 11 A. Olet turistina pääkaupungissa. Nimeä rakennukset: Rautatieasema, Oodi, Tuomiokirkko, Kauppatori.

1. **Kauppatori** on Pohjoisesplanadin ja Eteläesplanadin päässä. Se on merenrannalla.
2. **Rautatieasema** on lähellä Ateneumia. Sen edessä seisoo neljä kivistä miestä.
3. **Oodi** on Kluuvissa lähellä Kiasmaa.
4. **Tuomiokirkko** on Senaatintorin laidalla lähellä yliopistoa.

- B. Katso karttaa. Ovatko seuraavat lauseet oikein vai väärin?

1. Kauppatori on Rautatieaseman vieressä.
2. Rautatieasema on Kansallisteatterin vieressä.
3. Eteläesplanadi on puiston laidalla.
4. Havis Amanda on lähellä Rautatieasemaa.
5. Vanha kirkko sijaitsee Rautatieaseman pohjoispuolella.
6. Oodi on kaupungin keskustassa.
7. Tuomiokirkko on merenrannalla.

O	V
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- C. Olet Helsingin rautatieasemalla. Minkä talon edessä olet? Kuuntele, kuinka helsinkiläinen neuvoo tietä. Katso karttaa tehtävästä 11 A ja kirjoita, minkä rakennuksen luo olet menossa.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

D. Neuvokaa tietä pareittain. Valitkaa alla olevasta laatikosta reitit. Voit myös käyttää jonkin muun kaupungin karttaa.

Rautatieasema → Kauppatori
Vanha kirkkopuisto → Unioninkatu
Unioninkatu → Lönnrotinkatu
Kiasma → Senaatintori
Fabianinkatu → Rautatieasema
Tuomiokirkko → Fredrikinkatu
Havis Amanda → Oodi

Muista nämä!

Mene suoraan eteenpäin.

Käänny vasemmalle.

Käänny kadunkulmasta oikealle.

Käännä risteyksestä Aleksanterinkadulle.

Kävele risteykseen asti.

Kävele korttelin ympäri.

Olet perillä.

Kioski on puiston keskellä.

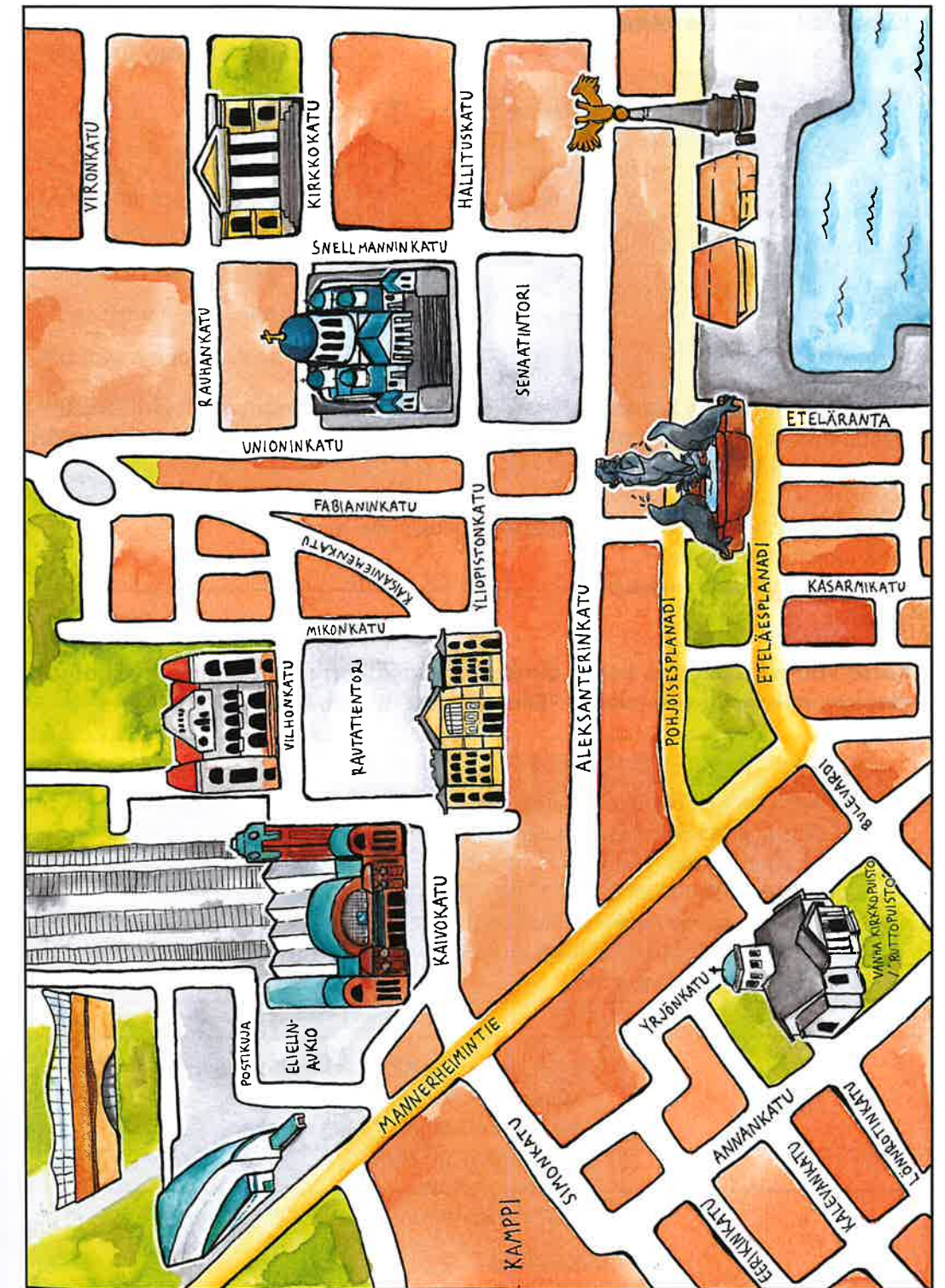
Kirjakauppa on toria vastapäätä.

Mene huoltoaseman jälkeen vasemmalle ja käänny sitten oikealle.

Ylös

Alas

Eteen

12 A. Kuuntele keskustelu. Mikä on pariskunnan reitti?

Helsinki → _____ → _____ → _____
 _____ → _____ → _____ → _____

Ja jos jää aikaa:

_____ → _____ → _____

B. Olet voittanut parin kanssa lotossa ja lähdette maailmanympärysmatkalle. Suunnitelkaa matka ja valmistautukaa kertomaan siitä muille. Voitte käyttää apuna netin karttasovellusta.

1. Mihin matkustatte ja missä järjestyksessä? (ainakin viisi maata)
2. Missä majoitutte (nukutte)?
3. Mitä haluatte tehdä kohteessa?

13 A. Katso väitteitä. Mieti ja kerro, oletko samaa vai eri mieltä. Mieti myös ainakin yksi syy, miksi olet sitä mieltä. "Olen samaa mieltä, koska..."

Bussissa on helppo tutustua uusiin ihmisiin.
 Matkustaminen on talvella mukavampaa kuin kesällä.
 Kaikilla pitäisi olla oma auto.
 Matkustaminen on kallista.
 Kaikilla pitäisi olla henkilökohtainen helikopteri.
 Suomalaiseen joukkoliikenteeseen voi luottaa.
 Turvallista on vain kotona.

Olen samaa mieltä... / Olen eri mieltä...
 Minusta... / Musta...
 Minun mielestäni... / Mun mielestä...
 Minä ajattelen, että...
 Joo, totta, mutta...
 Olet oikeassa siinä että... / Olet väärässä siinä, että...

B. Valitse mielipide ja pidä siitä lyhyt mielipidepuheenvuoro. Sinun ei tarvitse oikeasti ajatella näin.

Matkustaminen pitäisi kieltää.

Joukkoliikenteen (esim. bussit, junat kaupungin sisällä) pitäisi olla ilmaista.

Nopeusrajoitukset pitäisi poistaa.

Maassa maan tavalla.

Oma maa mansikka muu maa mustikka.

Turismi tuhoaa luontoa.

Muistele, miten mielipiteen tai samaa ja eri mieltä olemisen voi ilmaista.

Mun mielestä...

Ajattelen, että...

Olen sitä mieltä, että...

Minusta tuntuu...

Minusta on hyvä/huono...

Luulen, että...

Olen samaa mieltä siitä, että...

Olen eri mieltä...

Minun mielestäni...

Ehkä on niin, että...

Varmasti on niin, että...

Voi olla, että...

MIELIPIDE:

Aloititus/ongelma:

Perustelu 1:

Perustelu 2:

Ratkaisu/lopetus:

14 A. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Mitä sinä tykkäät tehdä, kun sinulla on vapaata?
2. Haluaisitko matkustaa mieluiten kaupunkiin, rannalle vai metsään?
3. Mihin matkustaisit, jos sinulla olisi vapaa pitkä viikonloppu?
4. Mihin voi mennä lomalla pienten lasten kanssa?
5. Miten voi matkustaa pienellä budjetilla?
6. Oletko käynyt risteilyllä?
7. Millainen on hyvä hytti?
8. Millaista risteilyllä on?
9. Oletko käynyt kotikaupunkisi nähtävyyksissä Suomessa?
10. Mitä turistin kannattaa tehdä Suomessa?
11. Mitä uutta ja eksoottista Suomessa voisi tehdä?

B. Lue mielipidekirjoitus ja keskustelkaa pareittain tai pienissä ryhmissä alla olevista kysymyksistä.

1. Mitä mieltä kirjoittaja on matkustamisesta julkisissa kulkuneuvoissa?
2. Mikä hänelle on tärkeää matkustamisessa?
3. Mitä mieltä itse olet asiasta?
4. Onko busseissa ja junissa samanlaista Suomessa kuin sinun kotimaassasi?
5. Mitä ajattelet julkisen liikenteen hinnasta Suomessa? Pitäisikö julkisen liikenteen olla maksutonta?
6. Millaisia hyviä ja huonoja puolia on sillä, että kulkee työmatkat julkisilla kulkuvälineillä?
7. Miten julkisen liikenteen palveluja voisi mielestäsi kehittää?
8. Mitä sydämen sivistys on? Miten sitä voi opettaa?

Mielipide: Haluan istua junassa ilman mekastusta – rähisevässä P-junassa matkustaminen on sietämätöntä

En millään haluaisi mennä iltapäivisin busseihin, joihin pöllähtää koululaisia. Varsinkin tyttöjen puheissa vilisee v:llä alkavia sanoja tiuhaan. Voin huonosti, kun sitä kuuntelen.

Samaa ihmetteli ystävättäreni, joka tuli kesällä Espanjasta. Siellä oli kohteliaita ja ystävällisiä nuoria. Annas olla kun hän pääsi kotimaahan ja P-junaan. Kulttuuriero oli suuri ja rähinöivä nuorten joukko sekä raikuva kiroilu häiritsi koko junanvaunua matkalla Helsinkiin.

Täällä meille ei opeteta riittävästi hyvää käytöstä – päinvastoin. Aikuiset näyttävät huonoa esimerkkiä, kiroilevaa, rumaa elämäntapaa.

Haluan istua rauhassa julkisissa kulkuneuvoissa ilman huutoa ja mekastusta, ilman tunteiden varaventtiilien purkautumista. Riittää, kun kuulee ihmisten papatukset kännyköihinsä.

Sydämen sivistystä ei ilmeisesti kouluissa opita tai opeteta. Hienotunteisuus on kaikei vanhanaikaista, mutta hyödyllistä osata, sitä saattaa tarvita elämän varrella.

Sydämen sivistystä on toisen huomioon ottaminen, vaikkei häntä aina ymmärtäisikään.

Vantaan Sanomat, 21.1.2018
"Hopeahiukset"

SANASTO

blogi _____	nopeusrajoitus _____
henkilökohtainen _____	nähtävyys _____
hienotunteisuus _____	poikkeuksellisesti _____
hytti _____	pärjätä _____
ilmastointi _____	rakennus _____
joustavuus _____	ratatyö _____
julkinen liikenne _____	reitti _____
kaatopaikka _____	reissu _____
kadunkulma _____	rekisteri _____
kiertomatka _____	risteily _____
kohde _____	ruskaretki _____
kortinlukija _____	sivistys _____
kortteli _____	soutuvene _____
kulkuväline _____	tunturi _____
lautta _____	turvallisuus _____
liikenneonnettomuus _____	turvavyö _____
luontokeskus _____	ulkoallas _____
mahtua _____	vaeltaa _____
majapaikka _____	viipyä _____
matkakohde _____	viivästys _____
muurinpohjalettu _____	vuoristo _____
nokipannu _____	ympäristö _____

Kappaleen 6 orientaatiotehtävä

Etsi internetistä unelmiesi koti. Kirjoita tiedot ajatuskarttaan. Valmistaudu kertomaan muille, millainen unelmiesi koti on.

Missä?

Millainen?

Asunnon rakenne
(huoneet, sauna,
parveke, jne.)

Mitä se maksaa?

Mitä kodin lähellä on?

Miksi tämä on
unelmieni koti?

6

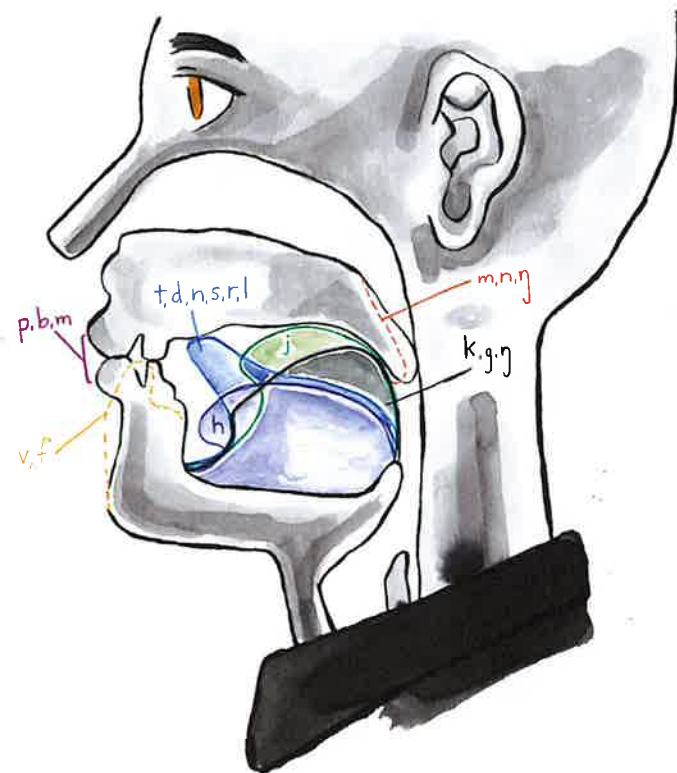
Koti

1 Keksikää pareittain tai pienissä ryhmissä vastauksia kysymyksiin. Jokaiseen kysymykseen on 30 sekuntia aikaa. Opettaja ottaa aikaa.

1. Mitä tavaroita on ympärilläsi nyt?
2. Mitä tavaroita sinulla on olohuoneessa?
3. Mitä tavaroita sinulla on makuuhuoneessa?
4. Mitä tavaroita sinulla on keittiössä?
5. Mitkä kodin tavarat maksavat paljon?

2 A. Konsonantit. Harjoittele suomen kielen tavallisia konsonantteja. Kuuntele ja toista perässä.

Huom!

h muuttuu erilaiseksi sen mukaan, mitä sen ympärillä on. Huomaatko h-äänteissä eroa?

h

hana
henkilötunnus
huone
huomenna
huoltomies
piha
hissi
lampun vaihtaminen
sohva
vähän
pohjaratkaisu
kirjahylly

j

jääkaappi
jäteastia
torjunta-aine
nojatuoli

k

keittiö
kaksio
naulakko
makkari

l

lipasto
lavuaari
kellari
tiskiallas

m

makuuhuone
imuri
kylpyamme
lemmikkejä

n

naapuri
netti
asunnossa

ŋ ng/nk

ongelma
sängyssä
henkilötunnus
Munkkivuorella

p

parveke
pesutupa
kaappi
kimppakämppä

r

rivitalo
rappukäytävä
yläkerta
kerrostalossa

s

suihku
sulake
netissä
vessa

t

tapetti
terde
patteri
matto

d

vedenkeitin
kaukosäädin
dvd-soitin

v

viemäri
vuodesohva
urheiluvälinevarasto
vuokravälitysfirma

B. Lukekaa sanat pareittain. Toinen on A ja toinen B. A peittää B:n sanat ja B peittää A:n sanat. Keskittykää ääntämiseen.

A lukee:	A kirjoittaa:
1. olohuone	1. _____
2. makuuhuone	2. _____
3. keittiö	3. _____
4. TV-taso	4. _____
5. kirjahylly	5. _____
6. imuri	6. _____
7. vuodesohva	7. _____
8. nojatuoli	8. _____
9. ruokapöytä	9. _____
10. keinutuoli	10. _____

B kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B lukee:

1. kylpyhuone
2. kellari
3. parveke
4. kylpyamme
5. suihku
6. tiskiallas
7. vesihana
8. lavuaari
9. WC-pönttö
10. lipasto

Muistatko, mitä kaikki nämä sanat tarkoittavat?

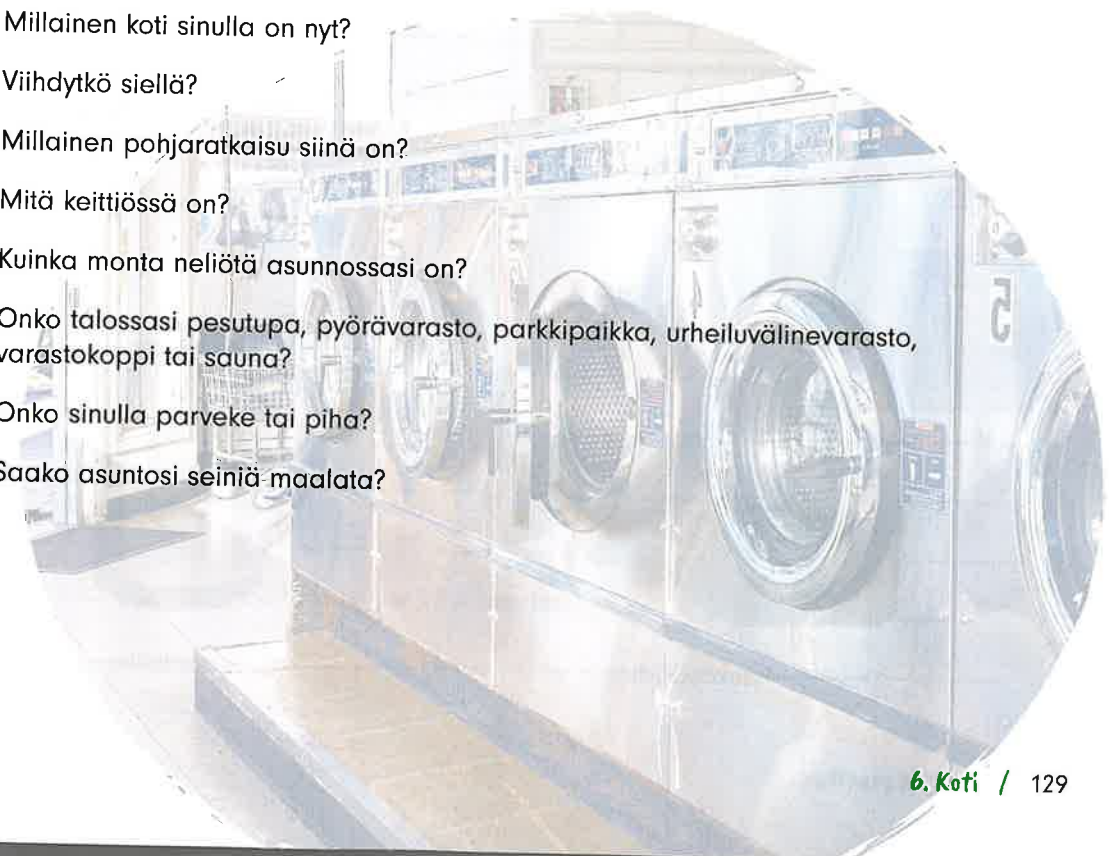

C. Harjoittele ääntämään pidempiä lauseita. Toista äänitteen perässä ja yritä sitten ilman äänitettä.

1. Asutko Suomessa?
2. En halua asua kerrostalossa vaan omakotitalossa.
3. Mun unelmakoti on iso ja valoisa.
4. Meidän taloyhtiössä on pesutupa ja kuivaushuone.
5. Tuuletusparvekkeilla ei saa tupakoida.
6. Teillä oli netissä vuokrattavana kaksio Munkkivuorella, onkohan se vielä vapaa?
7. Mutta se mun piti vielä kysyä, että saako siellä pitää lemmikkejä?
8. Lampun vaihtaminen on asukkaan vastuulla.
9. Tee vikailmoitus meidän internet-sivujen kautta.
10. Huomioithan, että keittiön hajulukkoa ei saa itse purkaa.

D. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Millainen koti sinulla on nyt?
2. Viihdytkö siellä?
3. Millainen pohjaratkaisu siinä on?
4. Mitä keittiössä on?
5. Kuinka monta neliötä asunnossasi on?
6. Onko talossasi pesutupa, pyörävarasto, parkkipaikka, urheiluvälinevarasto, varastokoppi tai sauna?
7. Onko sinulla parveke tai piha?
8. Saako asuntosi seiniä maalata?

- 3 Sananselitys. Valitkaa parin tai pienen ryhmän kanssa vuorotellen yksi sana laatikosta. Selitä tai piirrä sana muille. Kun sana on arvattu oikein, voitte vetää sen yli. Jatkakaa, kunnes kaikki sanat on selitetty.

yläkerta	rivitalo	kaappi
omakotitalo	imuri	nojatuoli
terassi	yksiö	makuuhuone
autotalli	vuokra-asunto	katto
kellari	eteinen	hissi
ensimmäinen kerros	naulakko	rappukäytävä/rappu
kerrostalo	vierashuone	seinä
peili	kaksio	pesuallas/lavuaari
vedenkeitin	omistusasunto	kaukosäädin
astianpesukone	matto	pakastin

naulakko

pesuallas/lavuaari

kaukosäädin

vedenkeitin

- 4 Kuuntele puhelut vuokravälitysfirmaan ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Pääseekö Carita katsomaan asuntoa huomenna? _____
2. Ovatko lemmikit sallittuja? _____
3. Mikä on talon ovikoodi? _____

B.

1. Miksi asukas soittaa? _____
2. Mitä hänen täytyy tehdä ensin? _____
3. Mitä täytyy tehdä, jos se ei auta? _____

Sanasto:
sulake
vikailmoitus

C.

1. Miksi asukas soittaa? _____
2. Missä ongelma on? _____
3. Mitä asukkaan täytyy tehdä? (mainitse kolme asiaa) _____

Sanasto:
ötökkä
myrkyttää
elintarvike

D.

1. Miksi asukas soittaa? _____

2. Mitä täytyy tehdä ensin? _____

3. Mitä täytyy tehdä, jos se ei auta? _____

Sanasto:
viemäri
hajulukko

E.

1. Miksi asukas soittaa? _____

2. Mitä asukkaan täytyy tehdä? _____

3. Mistä asukas saa tarvittaessa lisätietoa ongelmatilanteisiin? _____

Sanasto:
vastuu
olla vastuussa + mistä
olla kenen vastuulla

5 Katso kuvaa ja soita itse huoltoyhtiöön. Pari on huoltomies. Vaihtakaa rooleja, kun yksi ongelma on ratkaistu.

Huoltoyhtiö hei, kuinka voin auttaa?

1. TV:n kuva on huono

2. Lattialla on vettä

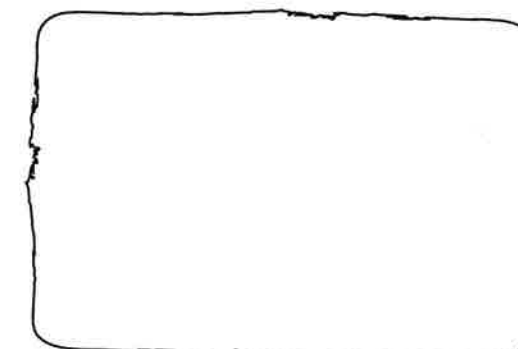
3. Pesukoneen kytkeminen

4. Tukkeutunut vessanpönttö

5. Asunnossa on kuuma

6. Keksi oma ongelmatilanne

6 A. Ympyröi oikea muoto.

Ylimmän, viidennen kerroksen valoisa koti **Turussa / Turkuun**. Talo sijaitsee **rauhallises-
sa päättyvässä kadussa / rauhallisen päättyvän kadun** päässä. Tämä siistikuntoinen
asunto on **hyvää liikenneyhteyttä / hyvien liikenneyhteyksien** varrella, muun muassa
juna-asemaan / juna-asemalle on muutaman minuutin kävelymatka. **Taloyhtiön
/ Taloyhtiöllä** on oma kuntosali. Tilava keittiö, oma sauna ja parveke etelään sekä
näkymät kolmeen suuntaan antavat tälle kodille persoonallisen ilmeen ja tunnelman.
Tervetuloa tutustumaan **tähän kivaan kotiin / tätä kivaa kotia!**

Sinulle, joka etsit **muuttovalmista kotia / muuttovalmiilla kodilla** keskeisellä sijainnilla
palveluiden / palvelut lähellä. Asunnossa on moderni tunnelma, jota korostavat
vaaleita seinäpintoja / vaaleat seinäpinnat, kauniit lattiat ja tummaoivinen, moderni
avokeittiö. Huippuasuntoon kuuluu tietenkin myös **omalla parvekkeella / oma parveke**.
Nurkan takana avautuu vihreä puisto ja **upeista lenkkeilypoluista / upeat lenkkeily-
polut**. Liikenneyhteydet **keskustassa / keskustaan** ovat erinomaiset.

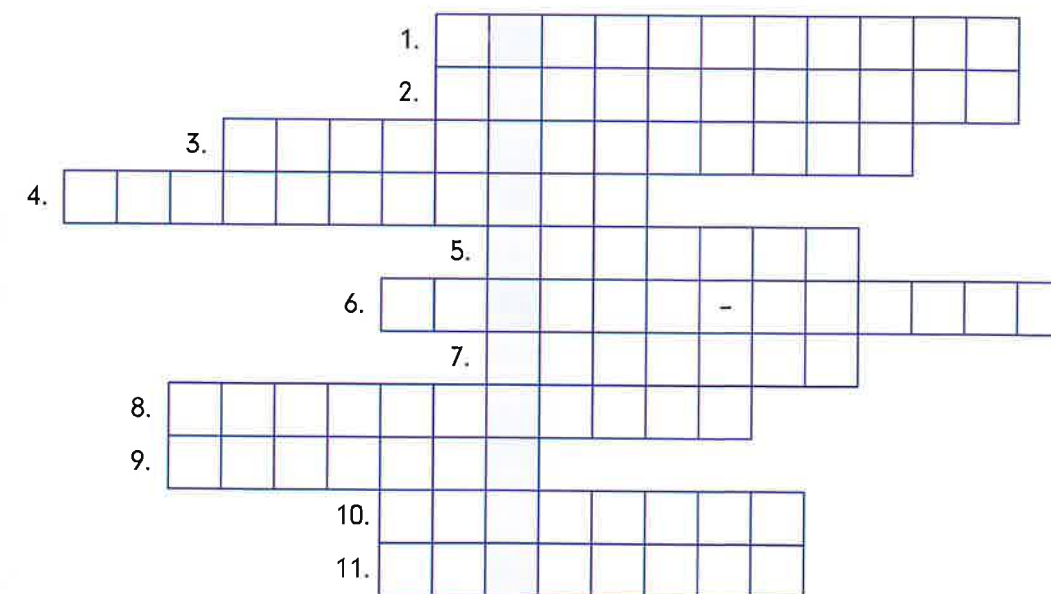
B. Kirjoita sana oikeassa muodossa.

1. Valoisa, siistikuntoinen ja heti vapautuva yksiö sisäpihan rauhassa. _____
(kylpyhuone) täydellinen saneeraus on juuri valmistunut. Hyvin hoidettu taloyhtiö
sijaitsee huippupaikalla lähellä _____ (tori) ja _____ (kaup-
pahalli). Kaikki ydinkeskustan palvelut kävelytäisyydellä. Tervetuloa tutustumaan
_____ (tämä viihtyisä pikkukoti)!
2. Tilava yksiö Torkkelinmäellä! Tämä hyväkuntoinen ja helppopääsyinen yksiö sijait-
see talon _____ (ensimmäinen kerros) rauhallisen sisäpihan
puolella. Talossa on kattavasti yhteisiä tiloja pesutuvasta _____
(remontoitu saunaosasto).
3. Tervetuloa Suomen parhaaksi valittuun kaupunginosaan! _____
(ensiesittely) nyt halutussa osoitteessa _____ (Maustetehtaan-
katu). Tämä erinomaisella pohjaratkaisulla varustettu kaksioke on kivenheiton
päässä _____ (ranta) ja upeista ulkoilualueista. Oma sauna ja isohko
lasitettu eteläparveke. Soita ja varaa heti _____ (esittelyaika)!

7 A. Ristikko asumissanoista. Lue vihje ja kirjoita oikea sana. Huomaa, että sanat ovat perusmuodossa.

1. Sinulla ei ole seinänaapureita. Millaisessa talossa asut?
2. Asut kerrostalossa ja sinulla on ongelma asunnossasi. Mihin soitat?
3. Koti, josta et maksa vuokraa. Se on sinun oma asuntosi.
4. Haluat nopeasti kuumaa vettä. Mikä kone auttaa?
5. Seinän pinta voi olla maalattu tai siinä voi olla _____.
6. Asuntosi ei ole sinun omasi. Maksat siitä joka kuukausi omistajalle.
7. Siellä voi hoitaa kukkia tai nauttia raittiista ilmasta.
8. Mikä sinulla on kädessäsi, kun katsot televisiota?
9. Se on usein talon alimmassa kerroksessa ja siellä on esimerkiksi varastotilaa.
10. Sellainen talo, jossa on monta asuntoa vierekkäin.
11. Ei alakerta vaan...

Mikä sana tulee keskelle? _____

B. Mitä puhekielinen sana tarkoittaa? Yhdistä sana ja kuva.

1. kimppa-
kämppä

2. hima/
kämppä

3. olkkari

4. makkari

5. kylppäri

6. vessa

7. netti

8. partsi

9. terde

8 Testaa, kuinka koti-ihminen olet. Mikä vastaus sopii sinuun parhaiten?

1. Mitä näistä olisi unelmiesi loma?

- A. Lähdet matkalle johonkin uuteen ja jännittävään paikkaan.
- B. Tapaat ystäviä lyhyesti, mutta olet iloinen, että viimein ehdit siivota kotona ja laittaa pihan kuntoon.
- C. Käyt lyhyellä matkalla, mutta olet myös iloinen, kun pääset kotiin rauhoittumaan.

2. Kun olet kotona...

- A. olet ahdistunut ja levoton. Laitat heti viestiä kavereille ja kysyt, kuka keksisi nopeasti jotakin ohjelmaa.
- B. olet onnellinen ja voit rentoutua. Rakastat sitä, että voit rauhassa istua sohvalla ja katsoa televisiota.
- C. keksit helposti tekemistä kotona. Kuitenkin jos kotona pitää olla monta päivää peräkkäin, haluat nopeasti nähdä kavereita ja päästä ulos ihmisten ilmoille.

3. Missä vietät mieluiten perjantai-illan?

- A. Kaupungilla, ravintolassa, baarissa tai ainakin jonkun kaverin luona.
- B. Kotisohvalla herkkujen ja hyvän elokuvan kanssa.
- C. Hyvässä seurassa. Ei ole tärkeää, onko se kotona vai kaupungilla.

4. Haluat nähdä ystäviäsi. Mitä näistä ehdotat?

- A. Lähdetään yhdessä kokeilemaan jotakin uutta harrastusta!
- B. Tehdään yhdessä ruokaa sinun kotonasi!
- C. Nähdään kaupungilla ja päätetään sitten yhdessä, mitä juuri tänään haluamme tehdä!

5. Sinulla on viikonloppu vapaata ja voisit tehdä pienen matkan. Mitä teet?

- A. Lähdet kaupunkilomalle jonnekin, missä et ole ennen käynyt. Kirjoitat heti listan, mitä kaikkea tässä uudessa paikassa voi tehdä.
- B. Onko oikeasti pakko mennä jonnekin? Haluaisit vain levätä kotona.
- C. Teet pienen matkan jonnekin lähelle kauppakeskukseen, toiseen kaupunkiin tai metsään. Pidät kuitenkin huolta, että ehdit myös varmasti rentoutua ja levätä.

6. Jos voisit valita vain yhden näistä ilmaiseksi, mikä se olisi?

- A. Kuntosalikortti tai kausikortti johonkin muuhun harrastukseen.
- B. Televisio.
- C. Bussikortti.

7. Menet ravintolaan. Mitä näistä haluat syödä?

- A. Jotakin uutta ja erikoista, esim. alligaattoria. Haluat maistaa jotakin uutta!
- B. Jotakin, mitä olet ennenkin tässä ravintolassa syönyt. Ei kannata tilata mitään sellaista, mistä et ehkä pidä.
- C. Päivän vaihtuvan annoksen eli mitä vain ravintola suosittelee. Tärkeämpää on hyvä seura.

8. Kouluusi tai työpaikkaasi tulee uusi ihminen, joka ei tunne ketään sieltä.

- A. Menet heti tutustumaan. Ihanaa, uusi ihminen!
- B. Juttelet mieluummin niiden ihmisten kanssa, jotka jo tunnet. Uusiin ihmisiin tutustuminen on raskasta.
- C. Menet juttelemaan, koska ymmärrät, että ei varmasti ole mukava olla yksin. Haluat auttaa.

9. Onko sinulla usein...

- A. kiire ja aikatauluja?
- B. koti-ikävä?
- C. vaikea suunnitella tarkasti etukäteen, mitä haluat tehdä?

10. Voitat lotossa. Mitä näistä hankit ensimmäiseksi?

- A. Järjestät isot juhlat ja ostat auton tai moottoripyörän. Tervetuloa kaikki juhlimaan!
- B. Ostat uudet huonekalut kotiin ja lopulta uuden asunnon. Vieraita ei valitettavasti voi tulla, jotta kukaan ei tiputa mitään uudelle sohvalle.
- C. Laitat rahat tilille ja menet pankkiin neuvottelemaan, mitä niillä voisi tehdä. Järkevä ihminen ei tuhlaa kaikkea vaan säästää ja suunnittelee, mitä rahalla voi tehdä.

Tulokset:

Eniten A-vastauksia:

KYLÄLUUTA

Olet aina menossa ja se on sinusta ihanaa. Tykkäät viettää iltaa ravintolassa ystävien kanssa, baarissa, harrastuksissa, töissä ja ennen kaikkea rakastat sitä, kun asioita tapahtuu. Haluat nähdä ja kokea uutta sekä tavata uusia ihmisiä. Saat energiaa siitä, kun voit keskustella erilaisten ihmisten kanssa ja oppia uusia asioita. Elämä on liian lyhyt, että kannattaisi vain istua kotona!

Eniten B-vastauksia:

KOTIHIIRI

Rakastat olla kotona. Oma aika ja rauha ovat sinulle tärkeitä juttuja ja kotona "lataat akkuja" päivän jälkeen. Jos pitäisi valita, vietätkö illan yömyöhään ravintolassa tai baarissa vai kotona katsellen elokuvia ja syöden herkkuja, valitsisit ehdottomasti jälkimmäisen. Yksinkertaisesti rakastat olla kotona, lukea rauhassa kirjaa, miettiä omia juttuja tai pitää kotia siistinä. Oma koti kullan kallis!

Eniten C-vastauksia:

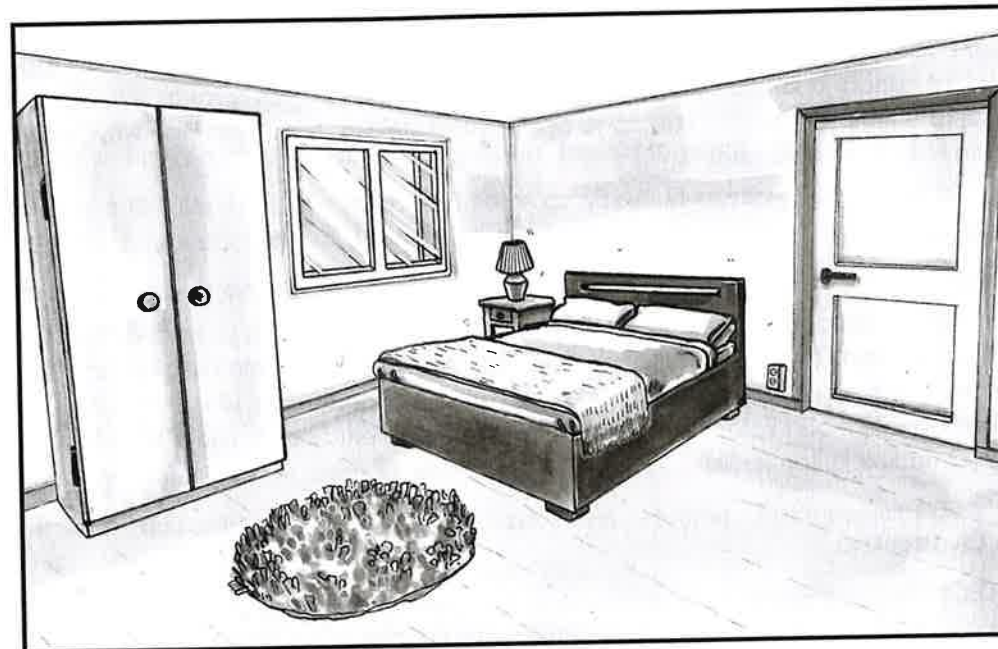
KAMELEONTTI

Vaikka olet melko sosiaalinen ja ystäväpiirisi on laaja, olet myös se tyyppi, joka haluaa joskus vetäytyä omaan kuoreensa ja ahdistuu, jos viikon sisällä on liikaa sosiaalisia kontakteja. Tarvitset omia hetkiä, jotta voit miettiä, rauhoittua ja saada omia ajatuksia kasaan. Sitä en jaksat myös nauttia seurasta, tapahtumista ja vauhdista. Sinulle sopii kultainen keskitie kiireen ja levon välillä.

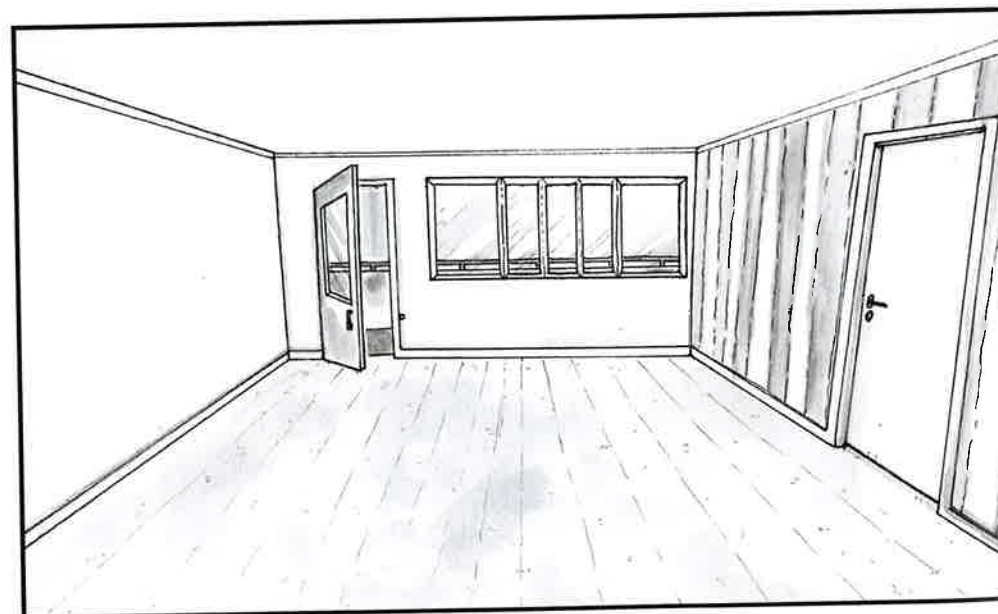

9 Nyt on muuttopäivä! Pari kääntää kirjan seuraavan aukeaman. Kertokaa vuorotellen, mikä on huonekalujen paikka huoneessa. Toinen piirtää huonekalut oikeille paikoilleen.

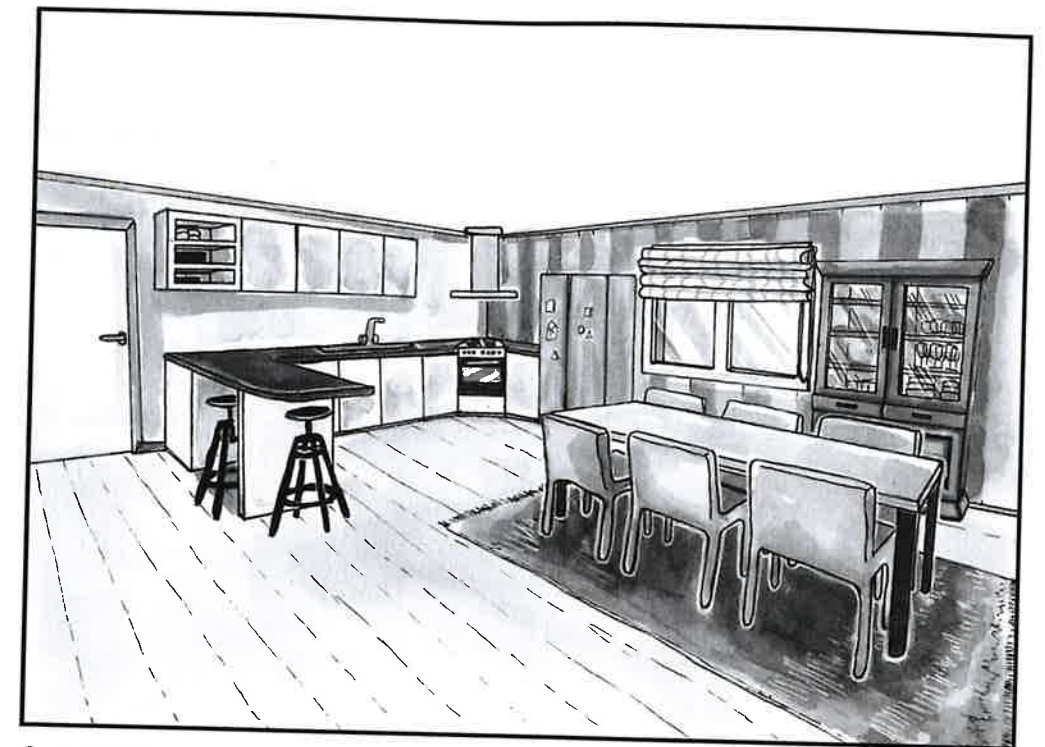
Opiskelijan A aukeama:

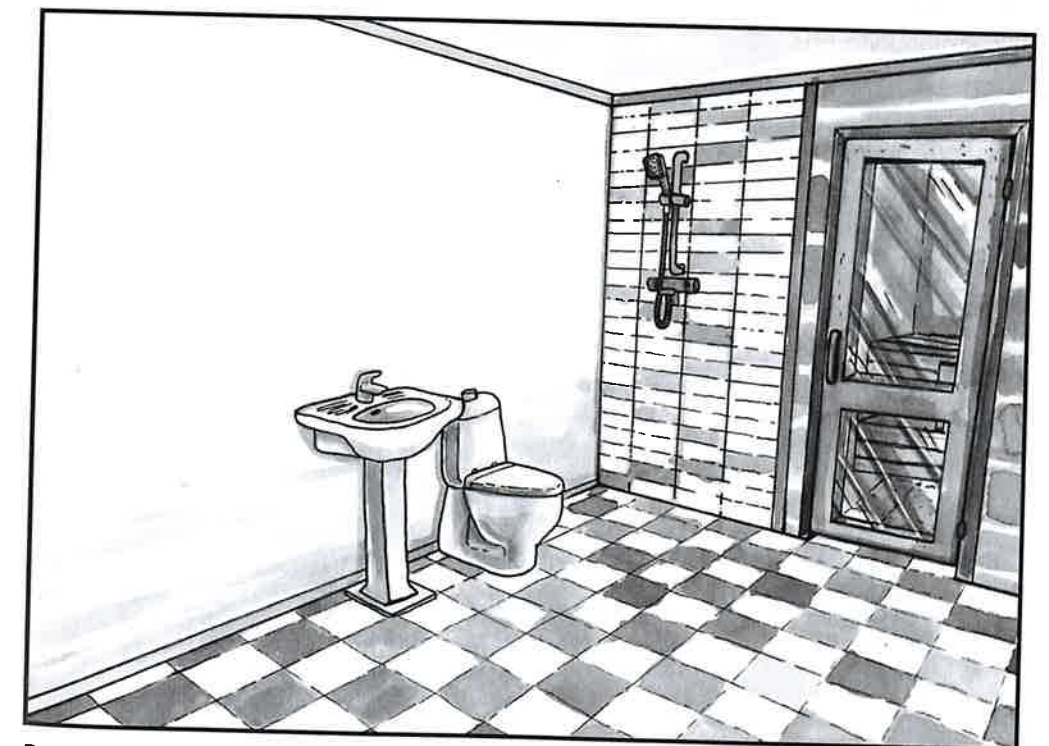
A. Makuuhuone MH

B. Olohuone OH

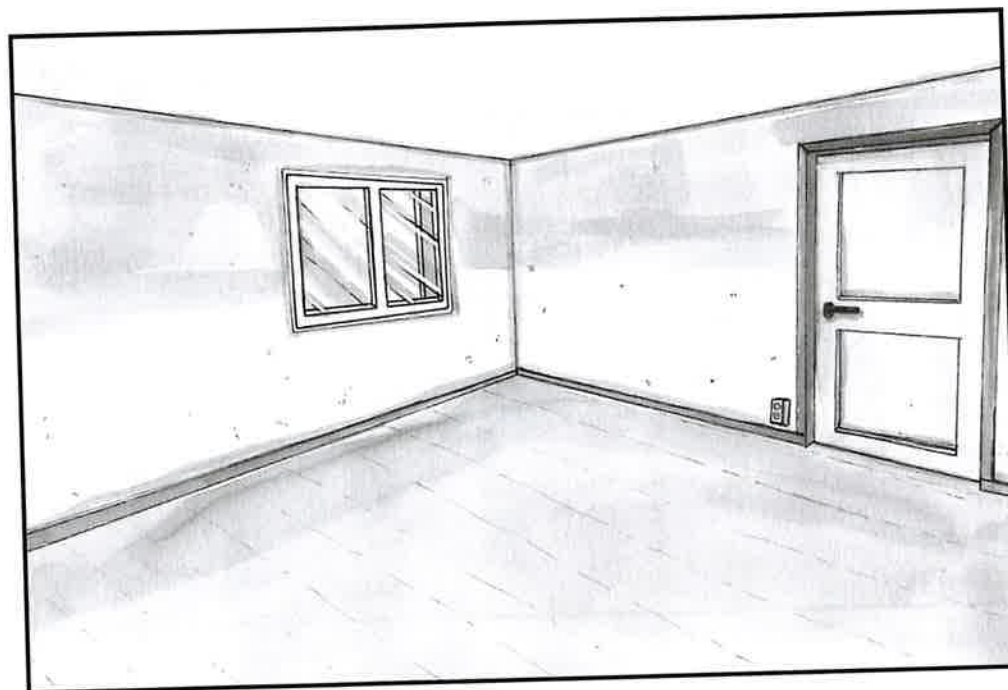

C. Keittiö K

D. Kylpyhuone ja sauna KPH+S

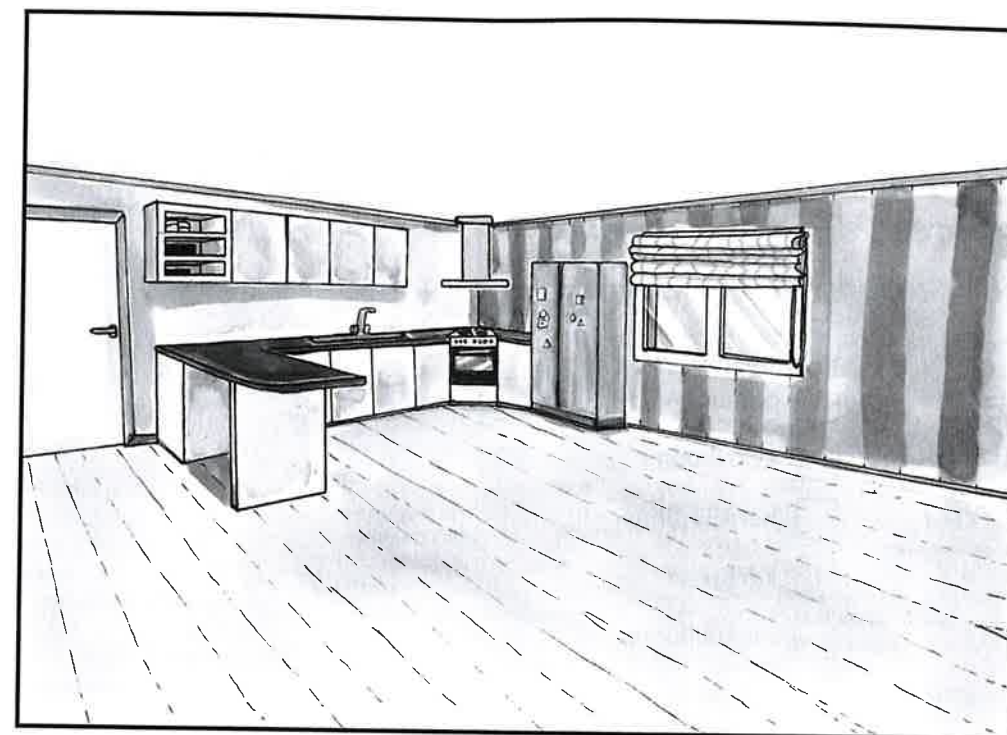
Opiskelijan B aukeama:

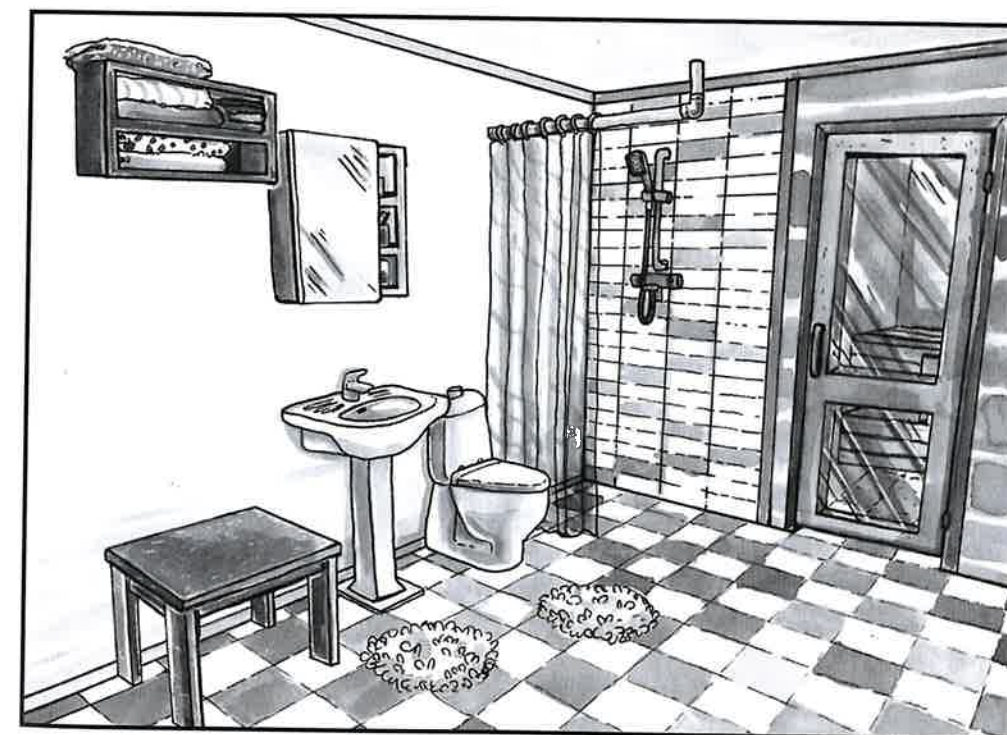
A. Makuuhuone MH

B. Olohuone OH

C. Keittiö K

D. Kylpyhuone ja sauna KPH+S

10 A. Yhdistä oikea asumisilmoitukseen liittyvä lyhenne ja sana.

1. H	☐	keittokomero
2. K	☐	sauna
3. KK	☐	huone
4. OH	☐	neliömetri
5. MH	☐	olohuone
6. VH	☐	kylpyhuone
7. KHH	☐	henkilö (ihminen)
8. P	☐	keittiö
9. S	☐	makuuhuone
10. KPH	☐	kerros
11. krs.	☐	kodinhoitohuone
12. m ²	☐	vaatehuone
13. hlö	☐	parveke

Tiedätkö, mitä nämä sanat tarkoittavat?

parvi	laaja kotivakuutus	vesimaksu	esittely
	vuokravakuus	sähkö	palvelut
alkovi	sähkösojpmus	ranskalainen parveke	vuokra

B. Keskustele pienessä ryhmässä, millainen koti sopisi seuraaville asukkaille.

- Maryan 34, Henri 32 ja 2 lasta, 5- ja 7-vuotiaat pojat, ei lemmikkejä. Perheen bruttotulot/kk: 4700€.
- Juha 28 ja Sami 31 + kaksi kissaa. Tulot yhteensä ennen veroja 5500 €/kk.
- Väinö 78, sinkku, ei lemmikkejä. Tulot kuukaudessa ennen veroja 1800€.

Asunnot:

3 - 4 h + k + vh + p, 82 m²

Esittely: ke klo 13.30 - 14.00

Vuokra: 1100 €/kk

Vuokravakuus: 2200 €

Vesi ja sähkö oman kulutuksen mukaan.

Palvelut:

Kauppa: 200 m, koulu 1 km, päiväkot 800 m, uimahalli ja urheilutalo 1 km.

Muunneltava asunto perheelle. Yksi huone mahdollista jakaa kahdeksi. Alkovi. Tilava vaatehuone eteisen yhteydessä lisää tilan tuntua. 5/5 kerros takaa oman rauhan. Tilava lasitettu parveke lounaaseen. Taloyhtiössä on hissi. Heti vapaa. Vuokrataan määräajaisesti yhdeksi vuodeksi.

2 h + k, 49 m²

Vuokra: 890 €/kk.

Esittely: ma klo 17.30 - 18.00

Palvelut: Kauppa: 1 km, koulu 800 m, päiväkot 300 m. Bussipysäkki 500 m.

Valoisa koti rauhallisella paikalla. Toimiva pohjaratkaisu, 3/4 krs. Lähellä hyvät lenkkimaastot. Vapautuu 1.8. tai sopimuksen mukaan. Vesimaksu sisältyy hintaan. Lemmit kielletty. Taloyhtiössä pesutupa, sauna ja hissi. Lenkkisauna tiistaisin naisille ja torstaisin miehille.

1 h + kk + parvi + ranskalainen parveke, 30 m²

Vuokra: 900 €/kk

Vesi ja sähkö: oman kulutuksen mukaan.

Vuokralainen tekee oman sähkösopimuksen.

Internet: vuokralaisen oma sopimus.

Vuokravakuus: 1800 €

Esittely: to 16.00 - 16.30

Palvelut: Kaikki keskustan palvelut noin 500 m.

Kiva pikkukoti keskustan ja meren tuntumassa ylimmässä 8. kerroksessa. Taloyhtiössä hissi ja oma kuntosali, sauna ja uima-allas. Kaikki keskustan palvelut kävelymatkan päässä. Heti vapaa.

2 h + k + p, 60 m²

Vuokra 990 €/kk + vesimaksu 20 €/hlö/kk.

Vuokralaisen oma sähkösopimus.

Vuokravakuus: 1980 €

Esittely: sopimuksen mukaan.

Palvelut: Kauppa 700 m, koulu 1 km, asema 600 m, päiväkot 500 m.

Mukava koti kahdelle asukkaalle tai pienelle perheelle. 6/7 krs. Lasitettu, reilun kokoinen parveke ilään-kaakkoon. Läpätalon huoneisto. Hyvät kulkuyhteydet. Heti vapaa. Kylpyhuoneessa pesukoneliitäntä. Lemmit neuvoteltavissa.

1 h, k, alkovi, kph 25 m²

Vuokra 550 €/kk, sisältää talon

nettiyhteyden

Vuokravakuus 1400 €

Vesimaksu 20 €/kk/hlö

Vuokralainen tekee oman sähkösopimuksen. Laaja kotivakuutus pakollinen.

Palvelut: Kauppa 100 m, koulu 500 m, päiväkot 200 m.

Tilaihme. Kylpyhuoneessa pieni amme ja tila kapealle pesukoneelle. Bussilla pääsee noin puolessa tunnissa keskustan palvelujen ääreen. Vapautuminen 1.7. Keittiöön mahtuu pieni ruokapöytä ja alkovi antaa lisätilaa.

5 h + k + s + khh + p 110 m²

Vuokra: 2200 €/kk sisältää veden.

Oma sähkösopimus.

Vuokravakuus: 4400 €

Esittely: pe 17.30 - 18.00

Palvelut: Kauppa 400 m, koulu 900 m, bussipysäkki 100 m, urheilukeskus 900 m.

Unelmakoti isommallekin perheelle. Käytännölliset tilaratkaisut. 2/3 krs, ei hissiä. Pihalla grillikatos asukkaiden käytössä. Kerho/askarteluhuone varattavissa asukkaiden käyttöön. Pesuhuoneessa pesutorni. Juuri uusittu, moderni keittiö. Vapautuminen sopimuksen mukaan.

- C. Keskustele parin kanssa. Toinen teistä on vuokranvälittäjä ja toinen etsii asuntoa. Soita vuokranvälittäjälle ja kysy jostakin B-kohdan asunnosta. Vaihtakaa rooleja ja kysykää kaikki asunnot läpi. Voitte keksiä itse ilmoituksista puuttuvat tiedot.

Mieti ensin, miten kysyt:

1. asunnon kokoa
2. asunnon vapautumista
3. neliömäärää
4. onko talon palveluja kuten pesutupaa, parkkihallia, pyörävarastoa
5. kerrosta ja hissiä
6. yhteisiä tiloja
7. yhteisiä ulkotiloja kuten pihaa, leikkialuetta ja grillikatosta
8. kulkuyhteyksiä
9. lähialueen palveluja
10. esittelyaikaa

11 Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Millaisessa talossa sinä asut?
2. Mitä sinun kotisi lähellä on?
3. Missä sinun sohvasi on?
4. Onko kylpyhuoneessasi suihku vai kylpyamme?
5. Mihin huoneeseen aurinko paistaa kotonasi?
6. Mistä huoneesta kotonasi pääsee keittiöön?
7. Mitä sinulla on jääkaapin vieressä?
8. Milloin talo on rakennettu?
9. Onko talossa tehty putkiremontti tai muita isoja remontteja?
10. Onko talossa yhteinen netti (internet)?
11. Jos asut vuokralla, kuuluuko vesimaksu vuokraan?
12. Millaiset kulkuyhteydet sieltä on?
13. Missä tai millä alueella haluaisit asua?
14. Missä tai millaisessa asunnossa et haluaisi asua?
15. Millainen olisi unelmiesi koti?

- 12 Suunnitelkaa parin kanssa, millainen on teidän unelma-asuntonne. Leikatkaa kuvia lehdistä ja kertokaa muille, mitä asunnossa on.**

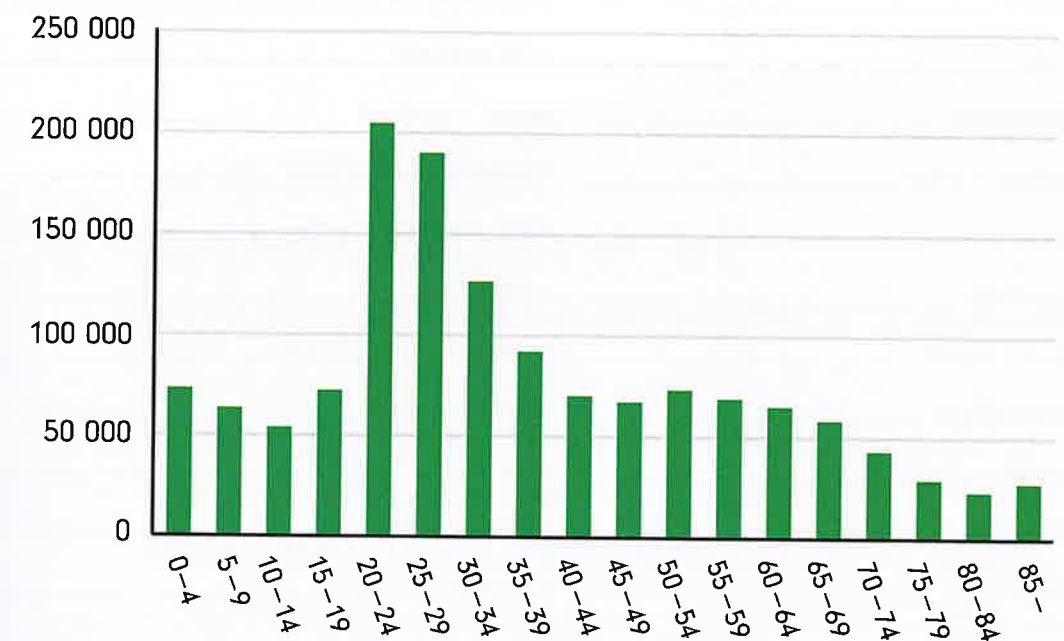
13 Katsokaa taulukkoa.

Minkä ikäiset suomalaiset asuvat eniten vuokralla?

Mistä luulet, että se johtuu?

Milloin (missä iässä) suomalaiset eivät asu vuokra-asunnoissa taulukon mukaan?

Vuokralla asuva väestö iän mukaan 2017

Lähde: Tilastokeskus

SANASTO

alkovi _____	palvelu _____
bruttotulo _____	parvi _____
elintarvike _____	perusteellisesti _____
esittely _____	pesutupa _____
hajulukko _____	pitää huolta _____
jäteastia _____	pohjaratkaisu _____
kaksio _____	putkiremontti _____
kaukosäädin _____	minkä + päässä _____
korostaa + mitä _____	ranskalainen parveke _____
kotivakuutus _____	rappukäytävä _____
kulkuyhteys _____	riisihärö _____
kuulua + mihin _____	selkeästi _____
ladata akkuja _____	sijaita jossakin _____
lemmikki _____	sulake _____
lenkkeilyalue _____	sähkösojmus _____
levoton _____	taloyhtiö _____
liikenneyhteydet _____	toimenpide _____
lipasto _____	torjunta-aine _____
maksumuistutus _____	tuholainen _____
myrkyttää _____	turha _____
neliömetri _____	tuuletusparveke _____
ovikoodi _____	ulkoilualue _____

unelma _____	viemäri _____
urheiluvälinevarasto _____	vikailmoitus _____
valitettavasti _____	vuodesohva _____
minkä + varrella _____	vuokravakuus _____
varustus _____	välitysfiirma _____
vastuu _____	yksiö _____
vesi _____	ötökkä _____
vetäytyä omaan kuoreen _____	

Kappaleen 7 orientaatiotehtävä

Etsi jokin ruokaresepti, josta itse pidät. Jos resepti ei ole suomenkielinen, käännä se suomeksi.

1. Onko ohjeessa partitiiveja? (kalaa, kasvista, kaloja, kasviksia...)
2. Millaisia verbejä ohjeessa on? (pilkkoa, leikata...)
3. Onko ohjeessa verbin imperatiiveja eli käskymuotoja? (Ota! Leikkaa!...)
4. Etsi, missä muodossa ja objektit ovat. Mieti, miksi ne ovat juuri tässä muodossa.
(Otan kalan, Ota kala!, Älä ota kalaa!...)
5. Millaisia lyhenteitä reseptissä on? (tl, rkl...)
6. Harjoittele kertomaan resepti lyhyesti suullisesti tunnilla.

7

Ruoka

- 1 Sano parin kanssa niin monta sanaa alla olevista ryhmistä kuin keksit. Voittaja on se, joka keksii viimeisen uuden sanan ryhmään.

Hedelmät Välipalat Juomat
Suomalaiset erikoisuudet
Kokkausverbit Jälkiruoat

- 2 A. Haastattele muita opiskelijoita ruuasta. Vastaa kokonaisilla lauseilla suullisesti. Taulukkoon voit kirjoittaa "kyllä" tai "ei".

	Nimi:	Nimi:	Nimi:
1. Syötkö paljon roskaruokaa/pikaruokaa?			
2. Ostatko luomuruokaa?			
3. Syötkö paljon herkkuja?			
4. Oletko koskaan ollut dieetillä?			
5. Onko maku tärkeämpi kuin terveellisyys?			
6. Suositko lähiruokaa?			
7. Ostatko eineksiä?			
8. Käytätkö paljon rahaa ulkona syömiseen?			
9. Syötkö normaalisti aamiaisen?			
10. Rakastatko ruokaa?			

- B. Reagointikuuntelu. Kuulet ruokaan liittyvän fraasin tai kysymyksen puhekielellä. Vastaa siihen loogisesti. Tee tehtävä parin kanssa ja vastatkaa kysymyksiin vuorotellen. Toisella kerralla kuulet mallivastaukset.

3

- A. Kuuntele sanat. Kuuletko partitiivin sanan lopussa?

Huom!

Puhekielessä kaksi erilaista vokaalia sanan lopussa saatetaan sanoa samana vokaalina esim. partitiivissa.

Myös sanan loppu saatetaan "nielaista" eli sitä ei sanota esim. monikon partitiivissa. Huomaa, että puheessa i ja j ovat usein hyvin samanlaisia.

Yksikkö

leipä/leipää	juusto/juustoo
päärynä/päärynää	mehu/mehuu
peruna/perunaa	maito/maitoo
persikka/persikkaa	viini/viinii
sitruuna/sitruunaa	kahvi/kahvii
kala/kalaa	sokeri/sokerii
liha/lihaa	jäätelö/jäätelöö
juoma/juomaa	öljy/öljyy
ruoka/ruokaa	pullo/pulloo
pähkinä/pähkinää	ruokavalio/ruokavalioo

Monikko

mansikoita/mansikoit
perunoita/perunoit
sipuleita/sipuleit
makkaraita/makkaroit
pähkinöitä/pähkinöit

juustoja/juustoi
viinejä/viinei
kahveja/kahvei
muroja/muroi
karkkeja/karkkei

- B. Lue parille joko ensimmäinen tai toinen A-kohdan sanoista. Pari ympyröi, kumman sanan kuulee.

- 4 A. Sano lause ja taivuta sana oikeassa muodossa. Tarkista parin vastaukset.
A peittää B:n lauseet ja B peittää A:n lauseet.

Huom!

Jotakin ei ole: -ton/-tön.
laktoositon, laktoositonta, laktoosittoma-

laktoositon
gluteeniton
lisäaineeton
rasvaton
sokeriton

Laktoosittomassa maidossa ei ole maitosokeria.
Unohdin ostaa **gluteenittoman** leivän.
Tämä jälkiruoka on **lisäaineetonta**.
Ostan vain **rasvatonta** maitoa.
Onko teillä **sokerittomia** mehuja?

A.

1. Onko tämä leipä _____ (gluteeniton) ?
2. Onko tässä **gluteenittomassa** pizzapohjassa kananmunaa?
3. Minä juon _____ (rasvaton) maitoa.
4. Tässä reseptissä ei voi käyttää **rasvatonta** maitoa.
5. Olen vegaani, joten minun ruokani täytyy olla sekä maidotonta että _____ (munaton).
6. Tässä **maidottomassa** jogurtissa on yllättävän paljon makua.
7. Voisinko saada _____ (alkoholiton) drinkin?
8. Jos olen autolla, juon ravintolassa **alkoholitonta** olutta.
9. Onko tässä _____ (sokeriton) kakussa pähkinää?
10. Kokeilen nyt kuukauden kokonaan **sokeritonta** dieettiä.
11. Meidän ruokamme on säilöntäaineetonta ja _____ (lisäaineeton).
12. **Lisäaineettomat** lastenruoat säilyvät jääkapissa alle viikon.

B.

1. Onko tämä tämä leipä **gluteenitonta**?
2. Onko tässä _____ (gluteeniton) pizzapohjassa kananmunaa?
3. Minä juon **rasvatonta** maitoa.
4. Tässä reseptissä ei voi käyttää _____ (rasvaton) maitoa.
5. Olen vegaani, joten minun ruokani täytyy olla sekä maidotonta että **munatonta**.
6. Tässä _____ (maidoton) jogurtissa on yllättävän paljon makua.
7. Voisinko saada **alkoholittoman** drinkin?
8. Jos olen autolla, juon ravintolassa _____ (alkoholiton) olutta.
9. Onko tässä **sokerittomassa** kakussa pähkinää?
10. Kokeilen nyt kuukauden kokonaan _____ (sokeriton) dieettiä.
11. Meidän ruokamme on säilöntäaineetonta ja **lisäaineetonta**.
12. _____ (lisäaineeton) lastenruoat säilyvät jääkapissa alle viikon.

B. Lue ruokavalioiden kuvaukset ja kirjoita oikea ruokavalio oikean tekstin yläpuolelle. Voit tehdä tehtävän yksin tai parin kanssa.

allergia

kasvisruokavalio

maidoton ruokavalio

vähälaktoosinen / laktoositon ruokavalio

gluteeniton ruokavalio

vegaaninen ruokavalio

1. _____

Tässä ruokavaliossa ruoassa on vähän laktoosia, laktoosittomassa sitä ei ole. Laktoosia eli maitosokeria on maidossa ja maitotuotteissa. Laktoosi-intoleranssi on tila, jossa tällainen ruokavalio on suositeltava.

2. _____

Jos ihmisillä on maitoallergia, laktoositon ruokavalio ei riitä. Myöskään esimerkiksi vegaanit eivät käytä maitotuotteita.

3. _____

Tässä ruokavaliossa ruoassa ei ole viljan gluteenia (vehnä, ohra ja ruista). Jos ihmisellä on tällainen ruokavalio, hän ei voi syödä esimerkiksi tavallista leipää. Sen sijaan esimerkiksi kaura- tai perunajauho taas sopivat tähän ruokavalioon hyvin. Keliakia on sairaus, jossa tämä ruokavalio on pakollinen.

4. _____

Tässä ruokavaliossa ei syödä lihaa, kanaa tai kalaa. Suomessa monet valitsevat tämän ruokavaliion, koska he ajattelevat esimerkiksi, että ei ole oikein syödä eläimiä.

5. _____

Ihminen, joka noudattaa tätä ruokavaliota, ei syö mitään, mikä tulee eläimestä. Hän ei tavallisesti syö lihaa, kanaa tai kalaa eikä myöskään kananmunaa, maitoa tai hunajaa.

6. _____

Tämä tarkoittaa, että ihminen ei voi syödä jotain, esimerkiksi kalaa, pähkinää, jotakin hedelmää tai vihannesta jne. Ongelmia voi aiheuttaa myös esimerkiksi siitepöly (lähtee puista keväällä ja kesällä), lemmikkieläimet, huone- tai katupöly, home jne. Oireita voivat olla esimerkiksi silmien punoitus, nuha, kutina, iho-oireet tai vatsavaivat, hengenahdistus, pahimmissa tapauksissa jopa kuolemanvaara.

C. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä. Mistä ruokavaliosta on kyse, kun...

1. ei voi syödä tavallista leipää?
2. vatsa menee sekaisin maitotuotteista?
3. ei halua syödä lihaa tai kananmunia?
4. esimerkiksi pähkinän syöminen voi olla vaarallista?
5. ruoassa ei saa olla maitoa?
6. ei halua syödä lihaa tai kanaa, mutta juusto käy?

D. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Mikä on erikoisruokavalio?
2. Mitä erityisruokavalioita tiedät, joita ei mainita tässä tehtävässä?
3. Onko sinun perheessäsi erikoisruokavalioita?
4. Mitä tuotteita suomalaisessa ruokakaupassa myydään, jotka on tarkoitettu erityisesti niille ihmisille, joilla on jokin erityisruokavalio?
5. Onko sinun kotimaassasi paljon kasvissyöjiä?
6. Mille kaikelle voi olla allerginen? Keksi ainakin 5–10 ruoka-ainetta tai muuta asiaa, joille voi olla allerginen.
7. Millainen voi olla allergian oire?
8. Onko jokin ruoka, mistä et tykkää?

- 5 Kuuntele ja valitse laatikosta, mikä ruokarajoite tai erityisruokavalio kenelläkin on. Kirjoita rajoite oikean nimen perään.

vegaaninen ruokavalio
korianteriyliherkkyys
pähkinäallergia
lihaton
kala-allergia
allergia sitrushedelmille
keliakia

Leena: _____

Liisan lapset: _____

Liisa: _____

Ahmed: _____

Matti: _____

- 6 Lukekaa lauseet pareittain. Toinen on A ja toinen B. A peittää B:n sanat ja B peittää A:n sanat. Keskittykää ääntämiseen.

A lukee:

1. Olen allerginen pähkinälle.
2. Minulla on keliakia.
3. Syön gluteenitonta ruokaa.
4. Minä rakastan mansikoita.
5. Minä en käytä maitoa.
6. Lempiruokani on pizza.
7. Suomalainen ruoka on suolaista.
8. Tilaan yleensä jälkiruokaa.
9. Lisää keittoon pippuria.
10. Juon ruoan kanssa maitoa.

A kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B lukee:

1. Minä olen allerginen kalalle.
2. Minulla on laktoosi-intoleranssi.
3. Syön vain kasvisruokaa.
4. Minä rakastan kahvia.
5. Minä en käytä sokeria.
6. Lempiruokani on kalakeitto.
7. Intialainen ruoka on tulista.
8. Tilaan joskus alkuruokaa.
9. Lisää teehen hunajaa.
10. Juon ruoan kanssa vettä.

7 Harjoittele partitiivia ja ainesanoja.

A. Katso alla olevia sanoja. Alleviivaa kaikki ne sanat, jotka ovat partitiivissa (yksikkö tai monikko).

pakastin	hiivaa	paistomittari	astianpesukone	jauhot
kauhaa	uunipeltejä	jauhelihaa	säilytysrasioita	kahvi
tiskiainetta	lusikoita	leikkuulautoja	kahvinkettin	leipä
maito	tiskiharjoja	veitsenteroitin	pistorasioita	oliiviöljyä
omenoita	pippuria	paistinlastoja	kuiva-aineita	mukeja
pulla	astianpesukone	leivinpaperia	tomaateista	sokeria
hilloja	astiapyyhe	kasari	kattiloita	leipä
paprikaa	astioita	riisiä	astiankuivauskaappi	patoja

B. Ympyröi A-kohdan sanoista ainesanat eli sellaiset sanat, joita ei voi laskea. Sanat voivat olla perusmuodossa tai partitiivissa.

C. Etsi ja kirjoita laatikosta sopiva sana lauseeseen. Sopiiko sana puhekieliseen vai kirjakieliseen lauseeseen?

1. Tähän tarttee 3 _____ (tomaatti).
2. Meil ei oo yhtään _____ (kahvi).
3. Hei, voisit sä tuua pari _____ (leipä).
4. Onks meil _____ (maito)?
5. Tuoksä kilon _____ (peruna)?
6. Lisää _____ (jauhot) jos tarttee.
7. Pyörittele taikinasta _____ (pienet pallot).
8. Laita pellille _____ (leivinpaperi).
9. Ripottele päälle vähä _____ (raesokeri).
10. Hei, älä laita _____ (veitset) astianpesukoneeseen.
11. Tehdäänkö tänään _____ (ribsit)?
12. Kuka haluis _____ (jäätelö)?

jäätelöä	tomaattia
jauhoja	perunoita
tomaattii	veitsiä
leivinpaperii	kahvia
veitsii	pienii palloi
leipää	kahvii
raesokerii	jauhoi
maitoa	leivinpaperia
jäätelöö	
ribsejä	raesokeria
pieniä palloja	leipää
perunoit	maitoo

1. Tähän tarvitaan 3 _____ (tomaatti).
2. Meillä ei ole yhtään _____ (kahvi).
3. Hei, voisitko tuoda pari _____ (leipä).
4. Onko meillä _____ (maito)?
5. Tuotko kilon _____ (peruna)?
6. Lisää _____ (jauhot) tarpeen mukaan.
7. Pyörittele taikinasta _____ (pienet pallot).
8. Laita pellille _____ (leivinpaperi).
9. Ripottele päälle vähän _____ (raesokeri).
10. Hei, älä laita _____ (veitset) astianpesukoneeseen.
11. Tekisimmekö tänään _____ (ribsit)?
12. Kuka haluaisi _____ (jäätelö)?

8 Ravintolassa.

A. Yhdistä samaa tarkoittavat lauseet.

1. Maistuiko?	☐ Haluatko ostaa vielä jotain?
2. Tuleeko muuta?	☐ Haluatko kuitin?
3. Mitä saisi olla?	☐ Tarvitsetko apua?
4. Tarvitseeko kuittia?	☐ Haluan maksaa.
5. Saako olla kahvia?	☐ Haluatko kahvia?
6. Voinko auttaa?	☐ Tarvitsen hammastikun.
7. Saisinko laskun, kiitos.	☐ Miten haluat maksaa?
8. Kortilla vai käteisellä?	☐ Mikä ruoka on hyvää ja suosittua?
9. Mitä suosittelisitte?	☐ Oliko ruoka hyvää?
10. Olisikohan mahdollista saada hammastikku?	☐ Mitä haluaisit?

B. Yhdistä sopiva alku ja loppu.

1. Voisinko	☐ samasta vai erikseen?
2. Haluaisitteko	☐ auttaa Teitä jotenkin?
3. Tuleeko	☐ olla jotain juotavaa alkuun?
4. Saisiko	☐ jotakin makeaa kahvin kanssa?
5. Voisitko	☐ katsoa jälkiruokalistaa?
6. Veisitkö	☐ vähän hitaammin, kiitos.
7. Tarvitsetteko	☐ avata ikkunan?
8. Puhuisitko	☐ Te kuittia?
9. Ottaisitteko	☐ tyhjät pullot pois, kiitos.

9 Tietokilpailu suomalaisesta ruuasta.

- Mistä karjalanpiirakka on kotoisin?
 - Itä-Suomesta
 - Länsi-Suomesta
 - Etelä-Suomesta
- Missä syödään paljon mustaa makkaraa?
 - Jyväskylässä
 - Oulussa
 - Tampereella
- Mikä maakunta on tunnettua kalakukkoaluetta?
 - Savo
 - Häme
 - Pohjois-Pohjanmaa
- Mistä kaupungista voit ostaa atomin tai vedyn?
 - Helsingistä
 - Lappeenrannasta
 - Oulusta
- Missä kaupungissa järjestetään silakkamarkkinat syksyisin?
 - Tampereella
 - Kemissä
 - Helsingissä
- Mitä karjalanpaistiin laitetaan?
 - lammasta, kalaa ja äyriäisiä
 - lammasta, sianlihaa ja naudanlihaa
 - lohta, siianmätä ja poronlihaa
- Minkä kanssa poronkäristys yleensä syödään?
 - mustikoiden ja talkkunan
 - piimän ja ruisleivän
 - puolukkahillon ja perunamuusin

- Milloin voi kerätä paljon hilloja eli lakkoja?
 - kevällä
 - loppukesällä
 - ympäri vuoden
- Missä karpalo kasvaa?
 - suolla
 - metsässä
 - kasvihuoneessa
- Mikä näistä EI kasva Suomessa?
 - omena
 - luumu
 - appelsiini

10 Keittiöverbit.

A. Kirjoita verbi laatikosta kuvan alle. Voit tehdä tehtävän yksin tai parin kanssa.

kuutioida	kuumentaa, lämmittää	maistaa	ripotella	levittää
lohkoa	kypsentää, ruskistaa	maustaa	kuoria	kohota
viipaloida	silputa, hienontaa	keittää, kiehua	tarjota	voidella
suikaloida	lisätä	paloitella, pilkkoa	rikkoa	vatkata
raastaa	kaataa	soseuttaa	mitata	

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

B. Miettikää parin kanssa, mitä ruoka-ainetta voisi maustaa, silputa, keittää jne. Keksikää esimerkki kaikkiin A-kohdan verbeihin.

C. Mitä seuraavat puhekieliset sanat tarkoittavat?

jälkkäri hiilari vinkku bisse valkkari
safka protsku skumppa punkku vege

11 A. Yhdistä oikea lyhenne ja sitä vastaava sana.

1. tl ☐ gramma
2. rkl ☐ pussi
3. dl ☐ ruokalusikka
4. mm ☐ paketti
5. l ☐ teelusikka
6. g ☐ desilitra
7. kg ☐ pullo
8. pkt ☐ maustemitta
9. tlk ☐ purkki
10. prk ☐ litra
11. rs ☐ kilogramma
12. ps ☐ tölkki
13. plo ☐ rasia

B. Reseptikuuntelu. Täydennä reseptit kuuntelun mukaan.

1. puolikas kokojyväsiämpylä

Täytteet:

Kasvikset:

Kaikki paitsi

Kastike:

Ateria ja juoma:

2. Pannukakku

___ dl maitoa sokeria

4 dl _____

___ munaa (öljyä)

Paista uunissa _____ asteessa.

3. Rieska

_____ dl kaurapuuroa 2-3 dl _____
(tai keitettyjä perunoita/riisiä) _____ suolaa
_____ dl vehnäjauhoja _____ rkl öljyä taikinaan

Sekoita. Paista _____ °C:ssa _____ min.
Tarjoile voin kanssa.

Pari A

Kermanen lohikeitto

_____ annosta

1 kg perunoita
1 sipuli
2 isoa _____
1 l vettä
1 kalaliemikuutio
10 maustepippuria
5 valkopippuria
1–2 laakerinlehteä
1 kg _____ kuutioina
3 dl kuohukermaa
25–50 g voita
(_____ suolaa)
1 ruukku tilliä

_____ perunat ja paloittele ne sopiviksi suupaloiksi.
Kuori ja hienonna _____.
Kuori ja paloittele porkkanat pieniksi kuutioiksi.
_____ vesi kattilaan ja kiehauta kalaliemikuution kanssa.
Lisää joukkoon maustepippurit, valkopippurit ja laakerinlehdet.
Lisää sitten perunat, sipuli ja _____.
Anna kiehua hiljalleen kannen alla, kunnes ovat lähes kypsiä.
Lisää lohikuutiot ja kerma.
Anna kiehua hiljalleen, kunnes kala on _____.
Lisää voi ja anna _____ joukkoon.
Tarkista maku. Hienonna valmiin keiton pinnalle tuoretta tilliä.

Lähde: Hellaoliisin ruokablogi

Helppo mustikkapiirakka

(voita voiteluun + korppujauhoja)
3–5 dl _____
100 g pehmeää voita
1,5 dl sokeria
1 muna
2 dl vehnä jauhoja
_____ rkl perunajauhoja
(sokeria)

Tarvikkeet:
18 cm pyöreä piirakkavuoka
tai 10x35 cm piirasvuoka

vuokasprayta

Voitele ja korppujauhota vuoka tarvittaessa.
Itse käytin suorakaidevuossa pelkkää leivinpaperivuorausta ja se toimi hyvin.
_____ uuni 190 asteeseen.
Vaahdota pehmeä voi ja sokeri _____.
Vatkaa muna taikinaan, lisää jauhot ja sekoita nopeasti tasaiseksi taikinaksi.
_____ taikina tasaisesti vuokaan ja reunoille.
Sirottale perunajauhot piirakkapohjalle ja levitä päälle mustikat.
Mikäli käytät pakastemustikoita, _____ ja valuta ne ensin.
Sirottale pinnalle hieman sokeria.
_____ uunin alatasolla n. 25–30 minuuttia, kunnes piirakka on kypsä
ja saanut kauniin värin.
Tarjoile lämpimänä tai jäähtyneenä vaniljakastikkeen tai jäätelön kera.

Lähde: Kulinaarin ruokablogi

Kermanainen lohikeitto

6 annosta

- 1 kg _____
- 1 sipuli
- 2 isoa porkkanaa
- 1 l vettä
- 1 kalaliemikuutio
- _____ maustepippuria
- 5 valkopippuria
- 1-2 laakerinlehteä
- 1 kg lohta kuutioina
- 3 dl kuohukermaa
- _____ g voita
- (riipaus suolaa)
- 1 ruukku _____

Kuori perunat ja _____ ne sopiviksi suupaloiksi.
 Kuori ja hienonna sipuli.
 Kuori ja paloittele porkkanat pieniksi _____.
Mittaa vesi kattilaan ja kiehauta kalaliemikuution kanssa.
 Lisää joukkoon maustepippurit, valkopippurit ja _____.
 Lisää sitten perunat, sipuli ja porkkanat.
 Anna _____ hiljalleen kannen alla, kunnes ovat lähes kypsiä.
 Lisää lohikuutiot ja _____.
 Anna kiehua hiljalleen, kunnes kala on kypsää.
 Lisää voi ja anna sulaa joukkoon.
 Tarkista _____. Hienonna valmiin keiton pinnalle tuoretta tilliä.

Lähde: Hellaoliisin ruokablogi

Helppo mustikkapiirakka

- (voita voiteluun + korppujauhoja)
- 3-5 dl mustikoita
- 100 g pehmeää _____
- 1,5 dl sokeria
- 1 muna
- 2 dl vehnä jauhoja
- 2-3 rkl perunajauhoja
- (sokeria)

Tarvikkeet:
 18 cm pyöreä _____
 tai 10x35 cm piirasvuoka
leivinpaperia
 vuokasprayta

_____ ja korppujauhota vuoka tarvittaessa.
 Itse käytin suorakaidevuossa pelkkää leivinpaperivuorausta ja se toimi hyvin.
Lämmitä uuni 190 asteeseen.
 _____ pehmeä voi ja sokeri vatkaimella.
 Vatkaa muna taikinaan, lisää jauhot ja _____ nopeasti tasaiseksi taikinaksi.
Levitä taikina tasaisesti vuokaan ja reunoille.
 _____ perunajauhot piirakkapohjalle ja levitä päälle mustikat.
 Mikäli käytät pakastemustikoita, sulata ja valuta ne ensin.
 Sirottele pinnalle hieman _____.
Paista uunin alatasolla n. _____ minuuttia, kunnes piirakka on kypsä
 ja saanut kauniin värin.
 Tarjoile lämpimänä tai jäähtyneenä vaniljakastikkeen tai jäätelön kera.

Lähde: Kulinaarin ruokablogi

- 12 A. Kuuntele, kun kaksi suomalaista kertoo ruoista ja ruokakulttuureista asuessaan ulkomailla. Täydennä taulukko.

	Italia	Skotlanti
1. Mitä suomalaista ruokaa puhuja kaipasi ulkomailla? (mainitse kumpaankin vähintään kolme asiaa)		
2. Mitä suomalaista ruokaa oli vaikea itse valmistaa ulkomailla tai mitä ruoka-aineita oli vaikea saada?		
3. Millä tavalla ruokakaupat olivat erilaisia?		
4. Mitä puhujat arvostavat suomalaisessa ruokakulttuurissa?		
5. Mitä puhujat haluaisivat tuoda toisen maan ruokakulttuurista Suomeen?		

B. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

- Mitä sellaista ruokaa sinä kaipaat, jota ei ole helppo saada joka päivä?
- Millaista ruokaa syödään paljon sinun kotimaassasi?
- Mitkä ovat kotimaasi herkkuja?
- Miten ne valmistetaan?
- Millaista suomalainen ruoka on?
- Mikä suomalaisista ruoista on suosikkisi?
- Mikä on sinun lempiruokasi?
- Minkä ruoan haluaisit oppia tekemään?

- 13 A. Sinulla ja parillasi on oma catering-yritys. Pohtikaa, mitä ruokaa tarjoatte seuraaville asiakkaille.

- Lasten syntymäpäiväjuhlat. Paljon allergioita.
- Yrityksen cocktail-tilaisuus.
- 50-vuotisjuhlat perheen kanssa. Tulossa 1 vegaani, 2 keliakikkoa, 1 diabeetikko.
- Opiskeluryhmän juhlat.
- Suomalainen illallinen omasta kotimaasta tulleille vieraille.

B. Perustakaa pienessä ryhmässä oma ravintola, jonka ruokalistalla näkyvät kaikkien ryhmäläisten kotimaat tai kiinnostuksenkohteet.

Ravintolan nimi: _____

Sijainti: _____

Ruokalistan kolme alkuruoka-annosta: _____

Ruokalistan kolme pääruoka-annosta: _____

Ruokalistan kolme jälkiruoka-annosta: _____

Juomia: _____

- 14 Mitä seuraavat ruokaan liittyvät sanonnat tarkoittavat?

Hyvä ruoka parempi mieli.
Tie miehen sydämeen käy vatsan kautta.
Ei makeaa mahan täydeltä.
Mitä useampi kokki, sitä huonompi soppa.
Kenen leipää syöt, sen lauluja laulat.
Ei pidä mennä merta edemmäs kalaan.
Nälkä kasvaa syödessä.

SANASTO

allergia _____	mäti _____
dieetti _____	oire _____
eines _____	paistomittari _____
hammastikku _____	raaskia _____
hengenahdistus _____	resepti _____
herkku _____	rieska _____
kaivata _____	riipaus _____
kalakukko _____	roskaruoka/pikaruoka _____
karjalanpaisti _____	ruokavalio _____
karpalo _____	siitepöly _____
kuolemanvaara _____	suositella _____
luomuruoka _____	syödä ulkona _____
lähiruoka _____	taikina _____
maakunta _____	talkkuna _____
maitovara _____	terveellinen _____
maku _____	vilja _____

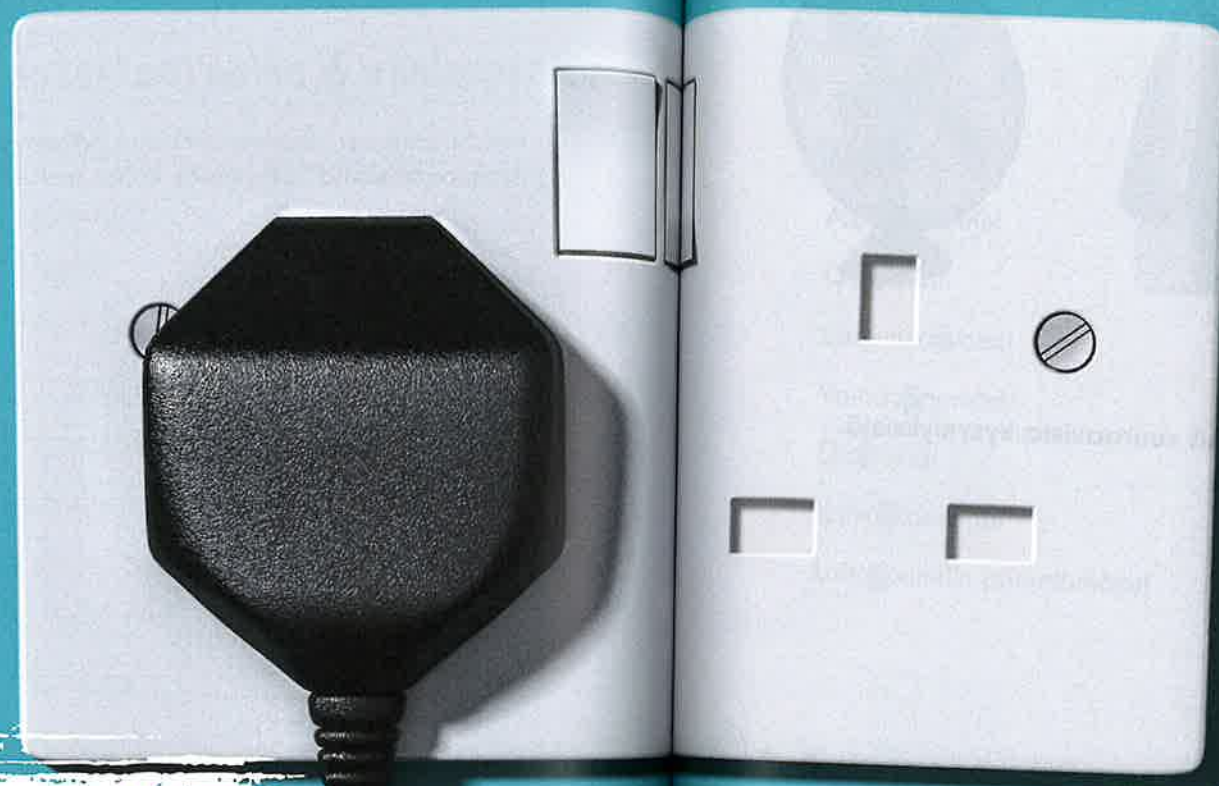
Kappaleen 8 orientaatiotehtävä

Etsi Suomessa toimiva elektroniikkamyymälä. Mitä alla olevat tuotteet maksavat siellä? Etsi myös kaksi sellaista tuotetta, jotka haluaisit itse ostaa.

- Elektroniikkaliikkeen nimi: _____
- kannettava tietokone _____
- tabletti _____
- älypuhelin _____
- kuulokkeet _____
- kaiutin _____
- pyykinpesukone _____
- jääkaappipakastin _____
- sähköhammasharja _____
- oma tuote, mikä? _____
- oma tuote, mikä? _____

8

Tekniikka ja ohjeet

- 1 A. Laita seuraavat tavarat tärkeysjärjestykseen numeroilla 1–10. 1 on sinulle kaikkein tärkein tavara ja 10 on sinulle vähiten tärkeä tavara. Vertaile vastauksia parin tai pienen ryhmän kanssa. Miksi laitoit tavarat tähän järjestykseen?

☐ puhelin	☐ jäätelökone
☐ tiskikone	☐ liesi
☐ lamppu	☐ televisio
☐ silitysrauta	☐ auto
☐ jääkaappi	☐ tuuletin

- B. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

- Osaatko käyttää koneita ja laitteita?
- Luetko yleensä koneiden käyttöohjeet?
- Millainen puhelin sinulla on?
- Mikä puhelimesta on sinulle tärkeää?
- Mitä teet tavallisesti tietokoneella?
- Ostatko tavaroita internetistä?
- Mitä koneita sinulla on keittiössä?
- Onko sinulla TV? Millainen?
- Mikä kone on mielestäsi turha?
- Entä mikä on sinulle tärkein kone?
- Osaatko korjata autoja tai muita koneita?
- Mitä työkaluja sinulla on kotona?

- 2 A. Kuuntele seuraavat ohjeet. Mitä huomaat ääntämisestä? Lue ne vielä parin kanssa.

Kuuletko, kuinka imperatiivin eli käsky-
muodon jälkeen usein sanotaan kaksi
konsonanttia vaikka kirjoitetaan yksi?

Kuuletko, kuinka vokaalilla alkavissa
sanoissa sanan alku täytyy joskus
erottaa painotuksella tai tauolla?

Ota^kkone!

Lataa^kakku!

Tule^ttänne!

Kysy^tystävältäsi!

Mene^ppois!

Avaa^tauton ovi!

Älä tule^ttänne!

Sulje^tetuovi!

Ota^kkiinni!

Lue^tensin ohje!

Sammuta^vvalot!

Vaihda^pparistot!

Ota^ttästä!

Katso^kkoneelta!

Laita^ppuhelin äänettömälle!

- B. Keskustele parin kanssa, miten suomalaiset sanovat yleensä alla olevat sanat. Kuuntele ne sitten äänitteeltä.

TV	GPS	USB	HDMI
DVD	CD	WIFI/WLAN	
HD	elektroniikka	navigaattori	
	robotti	digitaalinen	

3 A. Tunnistatko tekniikkaan liittyvät sanat? Yhdistä oikea sana ja kuva.

1. k__nnettava tietokone / l__pp__ri
2. m__stitikku
3. kotit__tteri
4. t__l__visio / TV
5. kaukos__din
6. silitysr__ta
7. s__hk__j__hto
8. pist__k__
9. pistor__sia
10. k__nnykk__ / älyp__helin
11. __kku
12. var__kku
13. p__rist__
14. t__tokone
15. l__turi
16. k__tin
17. k__lokkeet
18. hehkulam__u
19. munal__kk__
20. p__l__varoitin

B. Mihin tarvitset A-kohdan koneita/tavaroita? Mitä niillä tehdään?

4 Ota tyhjä A4-kokoinen paperi ja tee parin kanssa ohjeen mukaan. Toinen on A ja toinen B. A lukee ensin ohjeet ja B piirtää. Sitten B lukee ja A piirtää. Ei ole tärkeää, osaatko piirtää hyvin tai huonosti.

A.

1. Laita paperi vaakasuoraan eli niin, että pitkä sivu on alhaalla.
2. Piirrä paperin keskelle kaukosäädin.
3. Kaukosäätimen ympärillä on neljä paristoa.
4. Noin 2 cm paperin oikeasta reunasta on kännykkä.
5. Kännykän alla on kännykän laturi.
6. Oikeassa laidassa ihan paperin reunalla on yksi munalukko.
7. Paperin vasemmassa laidassa on rullalla sähköjohto.
8. Valmis! Käännä paperi!

B.

1. Laita paperi pystysuoraan eli niin, että lyhyt sivu on alhaalla.
2. Noin 5 cm alhaalta on vaakasuorassa rivissä kolme lamppua.
3. Lamppujen välissä on kaksi televisiota.
4. Ylhäällä paperissa on kannettava tietokone eli läppäri.
5. Tietokoneen vasemmalla puolella on kuulokkeet.
6. Kuulokkeiden alapuolella on kaksi paristoa vinossa.
7. Oikeassa alanurkassa on pistorasia, johon mahtuu kaksi pistoketta.
8. Toisesta pistokkeesta lähtee sähköjohto, joka vie isoon kaiuttimeen.
9. Valmis!

5 A. Työkalut, välineet ja materiaalit. Kysykää pareittain alla olevat kysymykset. Valitkaa sopivat vastaukset laatikosta.

Huom!

Työkalu tai väline + -lla/-llä
Materiaali + -sta/-stä

Kirjoitan tietokoneella. Naulaan vasaralla.
Tämä pöytä on tehty puusta ja metallista.

paperista puusta
vedenkeittimellä
tietokoneella autolla
hammasharjalla
imurilla kuulokkeilla
kivestä
sähköllä tiilestä

1. Millä kirjoitat pitkän tekstin?
2. Millä saat kuumaa teevettä?
3. Millä voit kuunnella musiikkia bussissa?
4. Millä voit ajaa toiselle puolelle Suomea?
5. Millä peset hampaat?
6. Mistä materiaalista tuoli on tehty?
7. Mistä kirja on tehty?
8. Millä metro kulkee?
9. Millä siivoat kotisi?
10. Mistä sinun talosi on tehty?

B. Keksi omia samanlaisia kysymyksiä ja kirjoita niille oikea vastaus.

1. Millä _____?
2. Millä _____?
3. Mistä _____?
4. Mistä _____?

C. Kuuntele keskustelut ja vastaa kysymyksiin.

1.
 - A. Mistä koneesta puhutaan? _____
 - B. Miten se toimii? _____
 - C. Mistä kahvi tehdään? _____
 - D. Millä erikoiskahveja tehdään? _____
2.
 - A. Mistä koneesta puhutaan? _____
 - B. Miten se toimii? _____
 - C. Mistä kone on tehty? _____
 - D. Millä kone toimii (saa virtaa)? _____

6

A. Muuta lauseet imperatiiviin eli käskymuotoon.

Otat kynän → Ota kynä!
Otatte kynän. → Ottakaa kynä!
Otamme kynän. → Otetaan kynä! (puhekieli)

1. Menet ulos **Mene ulos!** _____
2. Tulet tänne _____
3. Suljet koneen _____
4. Käynnistätte koneet _____
5. Lataamme puhelimet (puhekieli) _____
6. Avaat oven avaimella _____
7. Syötät tunnusluvun _____
8. Annatte salasanan _____
9. Näppäilette koodin _____

B. Katso kuvia. Niissä on kiellettyjä tilanteita ja tapahtumia. Mitä sanot, kun näet jonkun tekevän näin? Kirjoita kuvan alle ja keskustele parin kanssa.

1. Älä juo kahvia, kun käytät tietokonetta.

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7

Lue ohjeet. Yhdistä lauseet, jotka tarkoittavat samaa.

Pesukoneen asennus

- Poista kaikki pakkausmateriaalit ja kuljetuspultit.
- Säilytä kuljetuspultit varmassa paikassa. Jos laitetta halutaan siirtää tulevaisuudessa, kuljetuspultit tulee asentaa takaisin rummun lukitsemiseksi ja sisäisten vaurioiden välttämiseksi.
- Siirrä laitetta aina varoen, sillä se on raskas. Käytä aina suojakäsineitä ja suojaavia jalkineita.
- Vaurioitunutta laitetta ei saa asentaa tai käyttää.
- Noudata koneen mukana toimitettuja ohjeita.
- Älä asenna tai käytä laitetta tilassa, jossa se voi altistua alle 0 °C lämpötilalle tai sääolosuhteille.
- Varmista, että laitteen asennuspaikan lattia on tasainen, vakaa, lämmönkestävä ja puhdas.
- Säädä jalkoja, jotta laitteen ja lattian väliin jää riittävästi tilaa.
- Älä asenna laitetta paikkaan, jossa laitteen kantta ei voida avata kokonaan.

- ☐ Ota kone pois muoveista ja irrota kuljetuspultit.
- ☐ Laita kone vain paikkaan, missä sen kannen voi avata kokonaan.
- ☐ Säädä koneen jalat.
- ☐ Koneita ei saa viedä paikkaan, jossa on pakkasta.
- ☐ Pidä kone suoralla ja puhtaalla lattialla.
- ☐ Laita ruuvit ja pultit talteen, koska niitä voi tarvita myöhemmin.
- ☐ Tee aina niin kuin ohjeissa sanotaan.
- ☐ Rikkinäistä konetta ei saa käyttää.
- ☐ Kone on painava. Ole varovainen, kun siirrät sitä. Käytä hanskoja!

8 Keskustele parin kanssa. Mitä teet kun...

1. ...tietokone on rikki?
2. ...netti ei toimi?
3. ...puhelimien lasi on rikki?
4. ...hissi jää jumiin kerrosten väliin?
5. ...auto ei käynnisty?
6. ...bussin ovi ei aukea?
7. ...rannekello on pysähtynyt?
8. ...opettaja ei saa luokan tekniikkaa toimimaan?
9. ...valot eivät syty?
10. ...palovaroitin alkaa soida?

9 Kuuntele tilanteet ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Miksi lapsi soittaa? _____
2. Missä sulakekaappi on? _____
3. Mitä sulakkeelle täytyy tehdä? _____

B.

1. Mikä ongelma Jarilla on? _____
2. Mitä Tiina neuvoo tekemään? _____
3. Mistä Jari saa IT-tuen puhelinnumeron? _____
4. Miten IT-tuki Jaana auttaa Jaria? _____
5. Mitä Jari tekee sillä aikaa, kun konetta korjataan? _____

10 Selittäkää pareittain, miten seuraavat laitteet ja asiat toimivat. Toinen on A ja toinen B. Ajattele, että parisi ei tiedä niistä mitään.

A.

kahvinkeitin
ruoan tilaaminen kotiinkuljetuksella
älypuhelin
auton tankkaaminen
junalipun ostaminen internetistä
itsepalvelukassa
vesilukon puhdistaminen kylpyhuoneessa
otto-automaatti
älypuhelimien kamera
vesilukon puhdistaminen kylpyhuoneessa

B.

auto
joku sosiaalisen median puhelinsovellus
tietokone
taksimatka kotoa lentokentälle
lampun vaihtaminen
taulun kiinnittäminen seinälle
pullonpalautusautomaatti
imurin pölypussin vaihtaminen
pyykinpesukoneen täyttäminen
pakastimen sulattaminen

11 A. Kuuntele ja kirjoita oikea merkki tai lyhenne.

Huom!

@ ät-merkki
/ kauttaviiva
- viiva
_ alaviiva
: kaksoispiste
, pilkku
. piste
? kysymysmerkki
! huutomerkki
hashtag / risuaita
& et
klo kello
jne. ja niin edelleen
mm. muun muassa

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B. Lukekaa kohdat pareittain. Toinen on A ja toinen B. A peittää B:n sanat ja B peittää A:n sanat.

A lukee:

1. $2 \times 3 = 6$
2. lohi&kala@sahkoposti.fi
3. minna.louhela@mailmail.com
4. info@koulumail.fi
5. jaakko.peltonen@kotinet.fi
6. klo 7-15.30
7. päivystys arkisin klo 16-06.00
8. kurssi on ma-to 9-12
9. tarvittavia kurssikirjoja, vihkoja jne.
10. haluan ostaa mm. uuden television

A kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B lukee:

1. $12 \times 3 = 36$.
2. henna_kautto@maili.fi
3. hannu.kovalainen@edumaili.fi
4. maria-kaisa@firma.com
5. pirita.helminen@postinetti.com
6. klo 8.30-16.00
7. soittoaika on ti-pe klo 13-15
8. loma on 1.7.-31.7.
9. ostin maitoa, piimää, mehua jne.
10. tarvitaan mm. lisää kursseja

12

A. Selitä alla olevat kuvalliset ohjeet suullisesti.

Piparkakkutalon rakentaminen

Ikkunan peseminen

Auton renkaiden vaihtaminen

B. Kirjoitkaa tai piirtäkää omat käyttöohjeet jostakin seuraavista.

1. Kuinka oppia puhumaan suomea
2. Auton käynnistäminen talvella
3. Pukeutuminen ulos Suomen talvessa
4. Kahvin juonti suomalaisten kanssa
5. Pienen lapsen nukuttaminen
6. Saunominen
7. Rikastuminen

1.

2.

3.

4.

5.

13 Keksikää parin kanssa kone tai robotti, joka helpottaisi sinun elämääsi. Esimerkiksi tiskausrobotti tai suomen kielen kotitehtävärobotti.

1. Mikä se on?
2. Milloin ja missä sitä voi käyttää?
3. Mitä se osaa tehdä?
4. Minkä kokoinen se on?
5. Miltä se näyttää?
6. Missä sitä säilytetään?
7. Mistä sen voi ostaa?
8. Kuinka paljon se maksaa?

Esitelmää ideanne muille ja etsikää sijoittaja. Jokainen ryhmäläinen saa sijoittaa yhteen robottiin. Mikä robotti saa eniten sijoittajia?

14 Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Mikä on ihmiskunnan tärkein keksintö?
2. Mitä koneita kaikkien on pakko käyttää, vaikka ei olisi kiinnostunut tekniikasta?
3. Mitä teknisiä laitteita ei ollut vielä silloin, kun sinä olit lapsi?
4. Mitä tekisit, jos tulisi pidempi sähkökatkos?
5. Luetko käyttöohjeet huolellisesti?
6. Keneltä pyydät apua, jos et saa jotakin konetta toimimaan?
7. Mihin tekniikka on kehittynyt kymmenen vuoden päästä? Mikä on keksitty?
8. Mitä taas ei enää tarvita kymmenen vuoden päästä?
9. Mitä työtä koneet voivat pian tehdä pian ihmisten puolesta?
10. Missä asioissa koneet eivät voi koskaan korvata ihmistä?

SANASTO

elektroniikka _____	munalukko _____
etäyhteys _____	nappi _____
hakukenttä _____	nurkka _____
hidastella _____	näppäillä _____
häikkä _____	olla rullalla _____
höyrytin _____	osa _____
ilmoitustaulu _____	palovaroitin _____
IT-tuki _____	paristo _____
jumittaa _____	pistoke _____
jäätelökone _____	pistorasia _____
kaiutin _____	pystysuora _____
kannettava tietokone _____	päivitys _____
kaukosäädin _____	pölypussi _____
keksiä _____	rikastuminen _____
keskeyttää _____	ruuvimeisseli _____
kierrättää _____	sijoittaa _____
kuljetussuoja _____	sijoittaja _____
kuulokkeet _____	sulattaa, sulattaminen _____
käsitellä _____	sähköjohto _____
käväistä _____	tabletti _____
käyttöohjeet _____	tallentaa _____
laittaa ajan tasalle _____	tunnusluku _____
laturi _____	työkalu _____

vaakasuora _____	virta _____
valikko _____	väline _____
vika _____	ällypuhelin _____
vilkaista _____	

Kappaleen 9 orientaatiotehtävä

Etsi joku suomea puhuva henkilö, jolla on hetki aikaa puhua kanssasi hänen työstään. Haastattele häntä suomeksi. Kysy ainakin alla olevat kysymykset, mutta voit myös keksiä omia kysymyksiä. Voit myös videoida keskustelun.

1. Kuka olet ja mitä työtä teet?
2. Kuinka kauan olet tehnyt tätä työtä?
3. Miten olet päätenyt tähän työhön?
4. Mikä tässä työssä on parasta?
5. Mitkä ovat työn huonot puolet?
6. Mitä työvälineitä tässä työssä tarvitaan?
7. Millainen ihminen sopii tähän työhön?

9

Työ

1 Keksikää pareittain tai ryhmissä ammatti jokaiselle kirjaimelle.

A <u>autoasentaja</u>	K _____	U _____
B _____	L _____	V _____
C _____	M _____	W _____
D _____	N _____	X _____
E _____	O _____	Y _____
F _____	P _____	Z _____
G _____	Q _____	Å _____
H _____	R _____	Ä _____
I _____	S _____	Ö _____
J _____	T _____	

2 Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Millainen koulutus sinulla on?
2. Kuinka kauan olet opiskellut?
3. Millaisen koulutuksen haluaisit?
4. Oletko tehnyt töitä Suomessa?
5. Mitä työtä haluaisit tehdä?
6. Oletko tehnyt sellaista työtä, josta et pitänyt?
7. Millainen on hyvä työpaikka?
8. Millainen on hyvä esimies?
9. Millainen on ollut paras työpaikkasi?
10. Mistä ammatista haaveilit lapsena?
11. Miten voi saada töitä?
12. Millainen on hyvä työntekijä?
13. Millaista työtä on mukava tehdä?

Puhekielen imperfekti hän-muodossa

Puheessa imperfektin hän-muodon -i saatetaan jättää pois sanan lopussa eli "nielaista": Hän puhui. → Se puhu.

Puhekielessä tämä tapahtuu usein myös he-muodossa, jolloin myös persoonapäätte putoaa pois: He puhuivat. → Ne puhu.

Huomaa, että jos imperfektin lopussa olisi vain yksi vokaali i, sitä ei nielaista. Kirjakielissä ja puhekielessä imperfekti on siis: Hän etsi. / He etsivät. → Se etsi. / Ne etsi.

3 A. Harjoittele kuuntelemaan puhekielen imperfektiä. Valitse sana, jonka kuulet.

NYT (presens) / MENNYT (imperfekti)

1. Esimies **etsii/etsi** avainta.
2. Assari **sanoo/sano**, et kopiopaperi on loppu.
3. Lounas **maistuu/maistu** hyvältä.
4. Asiakas **kattoo/katto** infotaulua. (katsoa)
5. Työharjoittelija **kysyy/kysy** sun sähköpostii.
6. Pomo **kertoo/kerto**, mitä sun pitää tehdä.
7. Kuka **puhuu/puhu** englantii sulle?
8. Toi tyyppi **istuu/istu** viel odotusaulassa.
9. Miks meidän asiakkaat **seisoo/seiso** siellä?
10. Pomo **hankkii/hankki** paljon uutta tavaraa.
11. Iltavuoro **sopii/sopi** mulle.
12. Kuka **ehtii/ehdi** auttaa mua?
13. Mulle **kuuluu/kuulu** tällä viikolla hyvää.
14. Se koulutus **jatkuu/jatku** tosi myöhään.
15. Kesätyöntekijät **oppii/oppi** hoitaamaan hommat tosi hyvin.
16. Miten pomo **viitsii/viitsi** lähteä aikaisemmin tänään!
17. Aika töissä **kuluu/kulu** tosi nopeesti.

B. Harjoittele parin kanssa sanomaan molemmat A-kohdan lauseet. Voit halutessasi äänittää ne puhelimella ja kuunnella itse, kuinka hyvin onnistuit.

C. Kerro parille imperfektissä jostain haastattelusta, jossa olet ollut. Kerro, mitä he tai ne kysivät ja millainen haastattelu oli. Kokeile käyttää puhekielen imperfektiä. Voit käyttää apuna alla olevia puhekielisiä lauseiden alkuja.

Se haastattelu oli...

Ne kysy...

Se/ne kerto...

Sit se/ne sano...

Se/ne puhu...

Se/ne istu...

Se/ne katto...

Se/ne ei sanonu mitään...

Haastattelu jatku...

Aikaa kulu...

4

A. Työpaikoilla täytyy usein sanoa ja ymmärtää nimiä. Sanokaa pareittain seuraavat nimet. Toinen on A ja toinen B. Jos pari ei ymmärrä, sano nimi yksi kirjain kerrallaan.

A lukee:

1. Marjatta Römppönen
2. Katja Koivulehto
3. Meri Ruosteinen
4. Hannu Kolehmainen
5. Vilhelm Könkkölä
6. Hanna-Leena Männistö
7. Johannes Vuorentaus
8. Niko-Petteri Väärinmaja
9. Kaisa Iso-Kenkävero
10. Petter Kaislikko

A kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B kirjoittaa:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

B lukee:

1. Jaana-Marjatta Vähänen
2. Veli-Matti Keinänen
3. Heikki Kaskimetsä
4. Anja Kekki-Puronen
5. Niina T.M. Vilhonen
6. Kari Metsikkö
7. Kyösti Siivilä
8. Mia Maria Johansson
9. Wilhelmiina Kosola
10. Jari Jousimies

B. Olet työpaikan juhlissa, joissa ihmiset tutustuvat toisiinsa. Kuuntele ja reagoi kysymyksiin.

C. Kävelkää luokassa ja jatkakaa työpaikan juhlia. Kysykää 1–2 kysymystä muilta juhlijoilta. Voit myös keksiä omia kysymyksiä.

Mikä sun nimi olikaan? Mun nimi on...

Mistä sä olitkaan kotoisin? Mä oon siis kotoisin...

Oot sä viihtynyt täällä? Joo oon, koska... / No tavallaan, mut...

Kuinka kauan sä oot ollu meillä töissä? Mä oon ollu täällä...

Mikä sun puhelinnumero on? Mun numero on...

Oot sä ollu tyytyväinen sun työkavereihin ja esimieheen?

Onks teillä ollu kiireinen vuosi?

Sasinks mä sun sähköpostin?

5 Harjoitelkaa pareittain puhelintilanteita. Toinen on vuorotellen soittaja ja toinen puhelinvaihe, joka vastaa kysymyksiin. Voit käyttää apunasi alla olevaa esimerkkikeskustelua. A katsoo sivua 201 ja B katsoo sivua 202.

Esimerkki:

A: Info, Heli Mittanen.

B: Hei, täällä on Sari Karttunen. Onkohan Vilma Honkanen tavattavissa?

A: Hei, pieni hetki niin katson... Vilma on tämän viikon torstaihin asti työmatkalla, hänet tavoittaa perjantaina taas kello 9 alkaen.

B: Ok, selvä, kiitos. Palaan asiaan perjantaina. Ei kun, voi voi, perjantaina olen itse pois. Onko hän ensi viikolla tavoitettavissa?

A: On kyllä, silloin hän on aivan normaalisti paikalla 9–16.

B: Selvä, palaan asiaan sitten silloin. Kiitos ja mukavaa päivänjatkoa.

A: Kiitos samoin, kuulemiin.

B: Kuulemiin.

A soittaja

1. Haluat tavata Vilma Honkasen mahdollisimman pian.

3. Haluat sopia tapaamisen Heli Lavonen-Karttusen kanssa huhtikuulle.

5. Kaipaillet Peter Kolehmaisien puhelinnumeroa.

7. Haluat varata ajan hammaslääkärille.

9. Haluaisit tavata talouspäällikön, mutta et muista edes hänen nimeään.

11. Ihmettelet, miksi Liina Nousiaista ei saa ikinä kiinni.

A puhelinvaihe

2. Jan Nurmes
osastonhoitaja
tavoitettavissa ma–ti 8–17 ja pe 11–15
0819 256 798

4. Lääkärikeskus, ajanvaraus
soitto aika ma, ti ja ke 9–12
to 10–15
ja pe 8–9
suora numero 0191 23 456 78

6. Virpi Viljakainen
toimitusjohtaja
kokouksessa klo 13–15.30

8. Meri Hurmes
lounaalla 11–12.30
sen jälkeen tavattavissa normaalisti 9–17
097 252 3334

10. Johannes Korhonen
asentaja
työaikalla 10–12 ja 13–14
0212 88919

12. Hilla Raappana
tuotantopäällikkö
työmatkalla tämän viikon
tavattavissa ensi viikolla
081 918282

B puhelinvaihte

1. Vilma Honkanen
myyntipäällikkö
työmatkalla maanantaista torstaihin
tavattavissa perjantaina ja ensi viikolla
0700 322 8219
3. Heli Lavonen-Karttunen
tiiminvetäjä
lomalla koko huhtikuun, tavattavissa
toukokuussa ma-pe 8-16
0100 234 5769
5. Peter Kolehmainen
yksikönpäällikkö
paikalla ke-pe 8-16
puh. 070 567 2819
7. Kyösti Lehtonen
hammaslääkäri
vapaat ajat tämä viikko: ma 13-14.30,
ke 15.30-16.15
ensi viikko: torstai koko päivä
ja perjantai 11-12
0544 77689
9. Aino Koistinen
talouspäällikkö
tavattavissa ma-ke 8-16 ja pe 8-16
to työmatkalla
0600 151 7768
11. Liina Nousiainen
asiakasvastaava
puhelinaika ma-pe 12-15
0021 786 549

B soittaja

2. Haluat saada kiinni osastonhoitaja
Jan Nurmeksen.
4. Haluaisit varata ajan lääkäriin.
6. Olet unohtanut toimitusjohtajan
nimen ja sinulla olisi kiireellistä
asiaa.
8. Ihmettelet, että Meri Hurmes
ei ole vastannut soittopyyntöihisi.
Onko hän lomalla?
10. Olet kadottanut asentaja
Johannes Korhosen puhelinnumeron.
12. Yrität tavoittaa tuotantopäällikkö
Hilla Raappanan.

6 Kuuntele työpaikkakeskustelut ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Mitä Nikolle on tapahtunut? _____
2. Miten työkaverit juhlivat asiaa? _____

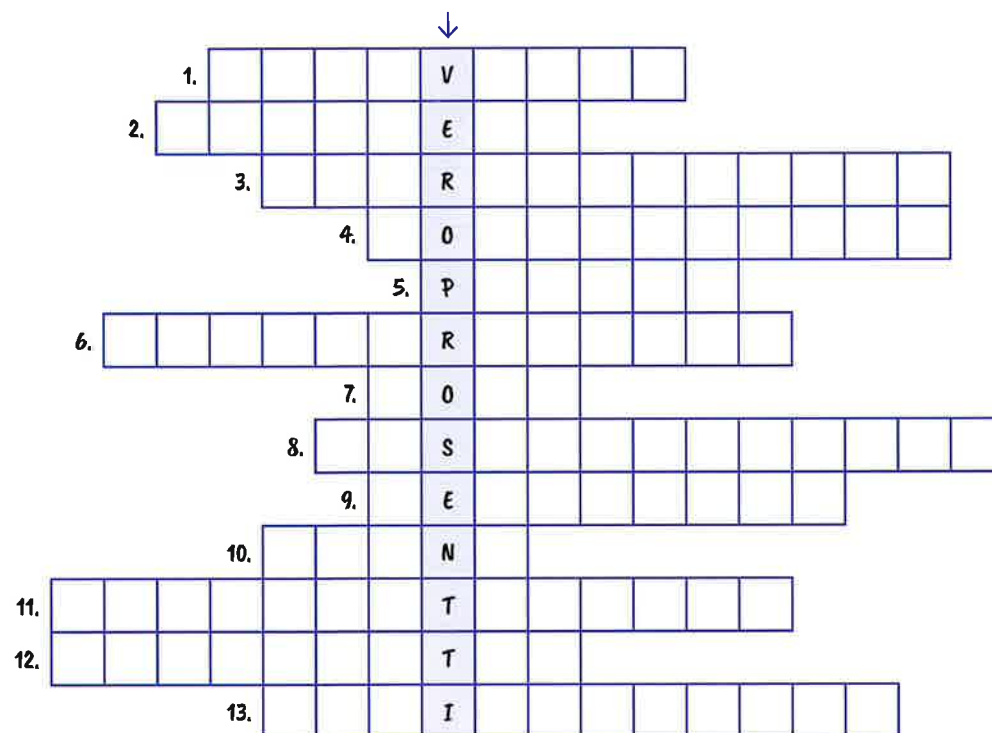
B.

3. Mitä Juha on tehnyt? _____
4. Miten tilanne korjataan? _____

C.

5. Mikä on ongelmana? _____
6. Miten tilanne ratkaistaan? _____

7 A. Ristikko. Lue vihjeet ja kirjoita oikeat sanat.

1. Tämä on työaika, joka ei ole päivällä.
2. Siellä keskustellaan työkavereiden kanssa. Se on usein joka viikko.
3. Jos työsuhde ei ole vakituinen se on tällainen.
4. Silloin voi syödä.
5. Maksetaan sinulle, kun teet työtä.
6. Siitä näkee, milloin sinun täytyy olla töissä.
7. Silloin ei tarvitse tulla töihin.
8. Siihen kirjoitat, mikä sinun koulutus on ja mitä työtä olet tehnyt.
9. Jos teet töitä vain kun kutsutaan.
10. Työn slanginimi.
11. Jos haet työtä, voit saada kutsun tänne.
12. Sinun pitää antaa tämä työnantajalle ennen kuin saat palkkaa.
13. Palkka, joka vähintään pitää saada.

Sana keskelle: Siitä tiedät, kuinka paljon veroa joudut maksamaan palkastasi.

veroprosentti

B. Jatka lausetta niin, että se liittyy työpäivään. Yritä käyttää kaikki A-kohdan sanat.

1. Joka viikko meillä on töissä palaveri.
2. Joskus viime vuonna _____
3. Viime kuussa _____
4. Joka kerta _____
5. Lopultakin _____
6. Kohta _____
7. Viimeistään _____
8. Äsken _____
9. Vuosittain _____
10. Silloin tällöin _____
11. Ehkä tulevaisuudessa _____

8 Tässä Kalle kertoo itsestään puhekielellä. Muuta teksti lyhyeksi ja asialliseksi työnhakusähköpostiksi.

Moro! Mä oon Kalle Rönkkönen ja etin kesäduunii kaupasta. Mul ei oo viel paljoo työkokemusta, mut mä oon tosi nopee oppimaan. Mä oon käyny peruskoulun ja opiskellut amiksessa vuoden merkonomiks. Mä olin työharjottelus yhdes kalastusvälineit myyväs kaupas, mut se oli talviaikaa, ni siel oli aika hiljasta. Jotain hyllytyst enimmäksee tein siel. Ja sit availin tavaratoimituksii ja hinnottelin niit. Jotai nettikauppatoimituksii hoitelin kans välil. Jos teil ois mulle hommii, mun yhteystiedot ois alla. Terkuin Kalle.

Lähetä

Vastaanottaja

Lähettäjä

Aihe

9 A. Selittäkää alla olevat sanat pareittain. Toinen on A ja toinen B. A peittää B:n sanat ja B peittää A:n sanat.

A.

iltavuoro

palkka

palaveri/kokous

määräaikainen

työsopimus

työhaastattelu

työkokemus

koulutus

lounastauko

ylityökorvaus

B.

vuorolista

loma

ansioluettelo/CV

osa-aikainen

työtodistus

keikkatyö

esimies/pomo

verokortti

minimipalkka

sijainen

B. Pohtikaa pareittain/ryhmissä, mitä nämä puhekieliset työhön ja koulutukseen liittyvät slangisanat tarkoittavat. Tiedätkö muita?

läppäri

duuni

amkki

amis

liksa

homma

ruokis/safkis

tietsikka

sumppi

paltsu

maikka

10 Kuuntele keskustelut ja vastaa kysymyksiin.

A.

1. Miksi Mari menee ammatinvalinnanohjaajalle? _____

2. Miksi Mari haluaisi vaihtaa ammattia? _____

3. Mikä uudessa ammatissa on haasteena? _____

4. Mitä ammatinvalinnanohjaaja ja Mari päättävät tehdä? (2 asiaa) _____

B.

1. Mitä työkaverit ajattelevat esimiehen sähköpostista? _____

2. Miten työntekijät ratkaisevat tilanteen? _____

- 11 A.** Laita seuraavat asiat tärkeysjärjestykseen yhdestä kymmeneen. Numero 1 on sinulle tärkein asia ja numero 11 sinulle vähiten tärkeä asia. Mieti ensin järjestystäsi itse ja vertaile sitten vastauksia parin kanssa. Miksi valitsitte näin?

Minä:	Pari:
☐ mukavat työkaverit	☐
☐ palkka	☐
☐ työturvallisuus	☐
☐ viihtyisä työympäristö	☐
☐ hyvä esimies	☐
☐ sopivat työajat	☐
☐ hyvät työvälineet	☐
☐ mahdollisuus oppia uutta	☐
☐ näkyvät työn tulokset	☐
☐ riittävän yksinkertainen työ	☐
☐ riittävän lyhyt työpäivä	☐

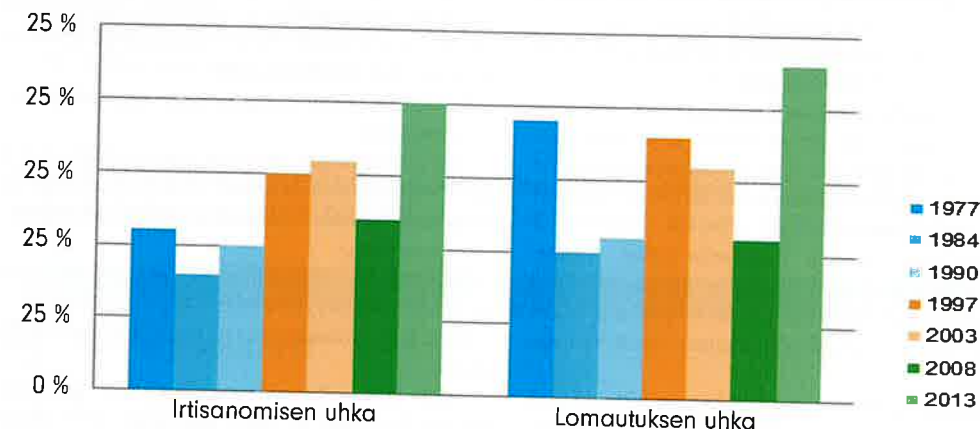
B. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Mikä tekee työstä hyvän? Entä mikä huonon?
2. Mikä työssä on parasta ja tärkeintä?
3. Mitä työssäviihtyminen tarkoittaa? Entä työkyvyn ylläpitäminen?
4. Millaisilla keinoilla ihminen pysyy työkykyisenä ja viihtyy töissä?
5. Mitä tarkoittaa työergonomia?
6. Mitä tarkoittaa joustava työaika? Miten työaikojen jousto voi vaikuttaa työssäviihtymiseen?
7. Mitä työsuojelu tarkoittaa? Millaista työsuojelua tarvitaan?
8. Mihin ammattiliittoja tarvitaan?
9. Miksi työssä on hyvä pitää taukoja? Mikä on hyvä tekeminen tauolla?
10. Millaista ruokaa kannattaa syödä työpäivän aikana?
11. Miten raskasta fyysistä työtä tekevän pitäisi palautua työstä vapaa-ajalla? Entä esimerkiksi istumatyötä tekevän?

12 Katsokaa tilastoja ja pohtikaa ryhmässä kysymyksiä.

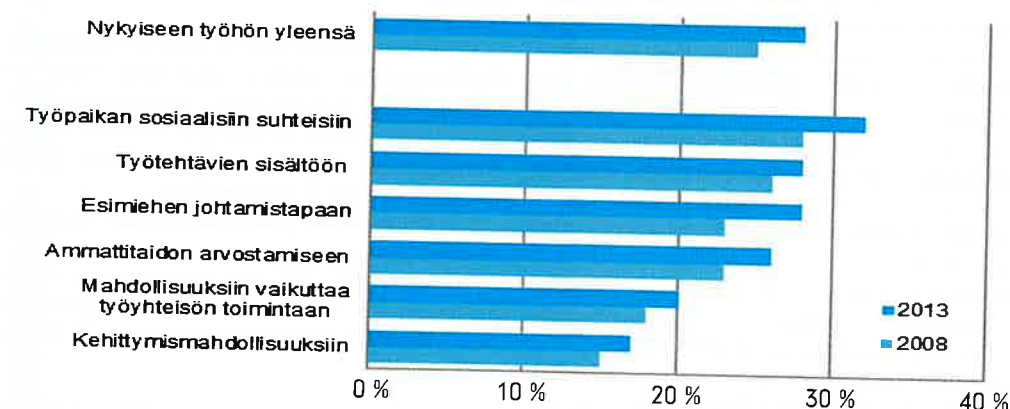
1. Minä vuosina suomalaiset kokivat työpaikkansa turvatuiksi?
2. Minä vuosina suomalaiset taas pelkäsivät lomautusta tai irtisanomista?
3. Miten tyytyväisyys omaan työhön vaihteli vuosina 2008 ja 2013?
4. Mihin asioihin suomalaiset olivat eniten tyytyväisiä nykyisessä työssään?
5. Miten irtisanomisen ja lomautuksen uhka oli suhteessa tyytyväisyyteen vuosina 2008 ja 2013?

Irtisanomisen ja lomautuksen uhkaa kokeneet, osuus palkansaajista

Tilastokeskus, Työtutkimus 1977–2013

Nykyiseen työhönsä ja sen eri tekijöihin erittäin tyytyväiset

Tilastokeskus, Työtutkimus 2008 ja 2013

Suomalaisilla työpaikoilla ei saa näyttää tunteitaan ja palaverissa ollaan hiljaa – Tunnekonseptin mukaan ongelma on niin suuri, että tähän yritykset kaatuvat

Tunnekonseptin Camilla Tuominen rohkaisee puhumaan omista tunteista työpaikoilla. Tunteet kuuluvat yhä useamman työhön, halusimmepa tai emme.

Camilla Tuominen, 43, on kirjoittanut kirjan *Johda tunteita - menesty työelämässä*. Tuominen mukaan monen työpaikan ongelmana on kiulu työyhteisön jäsenten välillä. Jos keskinäistä luottamusta ei ole, mahdolliset briljantit ideat jäävät sanomatta. Ne ideat, jotka voisivat yritystä eteenpäin.

Samalla myös ongelmat jäävät piiloon. ”Jos ei sano niitä pieniä asioita, joita aistii, niin johdolla ei ole mahdollisuutta ajoissa napata rikkaruohoja pois. Ongelmat eskaloituvat hirveäksi pommiksi”, Tuominen sanoo.

Mutta ydinsisältö on Tuomisella kirkas. Suomalaisessa työelämässä pitää oppia luottamaan omiin tunteisiin ja puhumaan niistä myös työpaikalla. Se onnistuu vain, jos työyhteisön jäsenten välillä vallitsee luottamus.

”Tuhansissa palaverissa kaikki ovat hiljaa. Ja me ajattelemme, että se on myöntymisen merkki”, Tuominen sanoo.

”Mutta se onkin ihan päinvastoin. On katastrofi, kun kukaan ei sano mitään.”

Tuominen oli pitkään itse se, joka ei työpaikalla puhunut. Hän jätti vuonna 2012 päivätyönsä, koska koki, ettei saa toteuttaa itseään ja näyttää tunteitaan. Jäi hyvin pienestä pistemäärästä kiinni, että Tuomisesta ei tullut sosiaalipsykologian opiskelijaa. Hän päätyi konsultiksi, mutta jatkoi psykologian opiskelua harrastuksena.

Viileä ja pidättyväinen konsulttityö ei tahtonut sopia energiselle Tuomiselle. Hänet esimerkiksi erotettiin kollegastaan, koska kaksikko nauroi yhdessä liikaa.

”Ihmettelin, miksi en saa näyttää tunteitani. Miksi en saisi nauraa?”

Silloin Tuominen ei vielä tiennyt, että luennoisi tulevaisuudessa siitä, miten kahden minuutin naurunremakka lisää luottamusta ja vähentää stressiä.

Tunteista puhutaan entistä enemmän. Tuominen uskoo sen johtuvan tekoälyn kehityksestä. Yritykset

haluavat tunteita ja pehmeitä ominaisuuksia, sillä tekoäly hoitaa pian kovan ja lineaarisen työn.

Työ on muuttunut fyysisestä suorituksesta psykiseksi suoritukseksi. Tällöin yhä tärkeämmäksi tulee oma pääkoppa ja sitä kautta tunteet.

”Tahti on monesti kiristynyt. Jos työssä on myös paljon tunnetyötä, niin se yhdistettynä aikapaineisiin, niukoihin resursseihin ja vaatimaan asiakastyöhön voi olla kuormittavaa”, Työterveyslaitoksen tutkimusprofessori Ari Väänänen sanoo.

Tilanne voi pahimmillaan päättyä uupumukseen ja masennukseen.

”Jos jää vaikeiden tunteiden kanssa yksin, niin tilanne voi muuttua hankalaksi. Siitä saattaa syntyä turhaa itesyyllistämistä, joka on raskasta pitkän päälle”, Väänänen sanoo.

”Lopulta voi syntyä katkeruutta ja kyynisyyttä, jotka vievät mielekkyyttä työntekijältä.”

Tunteiden esiinmarssissa on kuitenkin hyvätkin puolensa.

Vielä 70-luvulla työterveyshuollossa mielenterveyden ongelmia ei juuri huomioitu. Psykkisten ongelmien paljastaminen saattoi leimata työntekijän.

Enää leimakirves ei heilu niin helposti, ja diagnoosit ovat moninaisempia. Tunteisiin liittyviä ongelmia ei tarvitse verhota. Kulttuuri on tullut sallivammaksi. Julkisuuden henkilöt ovat puhuneet 90-luvulta saakka mielialoistaan ja työuupumuksistaan.

Väänäsen tutkimusryhmä on tutkinut myös työpaikkailmoituksissa esitettyjä vaatimuksia viime vuosikymmeninä. Tunnetaitojen korostuvat ilmoituksissa, joissa haetaan esimiehiä ja johtajia. Muutos rekrytoinneissa kuvastaa pyrkimystä ottaa tunteet paremmin haltuun, Väänänen uskoo.

Samalla tunteiden ymmärtämisestä ja hallinnasta on tullut bisnestä.

”Tämä on yksi tausta sille, miksi Suomeen ja muihin länsimaihin on ilmaantunut henkisen valmentamisen konsultteja ja psykologista johtamista”, Väänänen sanoo.

Lähde: Laura Hallamaa HS 15.10.2018

1. Miksi suomalaisella työpaikalla ei ole aina helppoa näyttää tunteita?
2. Mitä hyötyä olisi, jos työntekijät ilmaisisivat enemmän positiivisia ja negatiivisia tunteita?
3. Miten hiljaisuus palaverissa ja kokouksissa tulkitaan?
4. Mitä mieltä olet itse tunteiden ilmaisusta töissä? Saako töissä esimerkiksi olla vihainen?
5. Milloin työntekijä ilmaisee liikaa tunteita töissä? Mitä silloin esimerkiksi tapahtuu?

14

- A. Tee oma hissipuhe eli lyhyt puheenvuoro, jossa esittelet itsesi, työkokemuksesi ja osaamisesi. Suunnittele puhe ensin. Nouse sitten seisomaan ja pidä puhe lähellä olevalle opiskelijalle. Vaihda paria niin monta kertaa kuin ehdit.**

Tee hissipuheesta videohakemus! Katso ensin internetistä muutama esimerkki videohakemuksesta. Suunnittele ensin, mitä haluat sanoa, ja pyydä sitten kaveria videoimaan se.

- B. Kirjoitakaa yhteiset työnhakuohjeet. Verratkaa ohjeita ryhmässä. Onko jokin asia kaikilla ryhmillä? Tehkää vielä 5–8 kohdan koonti kaikista ohjeista.**

Kuinka saada töitä?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

SANASTO

aikaisemmin _____	odotusaula _____
ainakin _____	osastonhoitaja _____
aluksi _____	paikalla _____
asianmukainen _____	palata asiaan _____
assari= assistentti, apulainen _____	palaveri _____
_____	puhelinaika _____
ehtiä _____	sijainen _____
esimies _____	soittoaika _____
haaveilla _____	taluspäällikkö _____
hinnoitella _____	tapaaminen _____
hyllytys _____	tavaratoimitus _____
infotaulu _____	tavattavissa _____
jousto _____	toimipiste _____
just _____	totuttelu _____
keikkatyö _____	tuotantopäällikkö _____
kesätyöntekijä _____	työharjoittelija _____
kokous _____	työmatka _____
kopiopaperi _____	työväline _____
kummasti _____	vakituinen (työ) _____
lounas _____	vuokrafirma _____
määräaikainen työ _____	ylityökorvaus _____

Kappaleen 10 orientaatiotehtävä

Etsi uutinen, pääkirjoitus tai mielipidekirjoitus sanomalehdestä. Lue se ja tee sen pääajatuksista ajatuskartta. Valmistaudu kertomaan tekstistä lyhyesti muille.

Kuka?

Milloin?

Missä?

Mitä?

Otsikko

Miksi?

Muuta tärkeää?

10

Media

1 Ympyröi, mitkä seuraavista ovat mielestäsi mediaa. Oletteko samaa mieltä parin kanssa?

TV-uutiset

sanomalehti

TV-draamasarja

tiedon etsiminen internetistä

puhelimien sovellus, jolla voi soittaa ja lähettää viestejä

tekstiviestit

kaverin tapaaminen kahvilassa

mainos pysäkillä

sosiaalinen media

puhelu kaverin kanssa

videoiden katsominen internetistä

juttelu naapurin kanssa

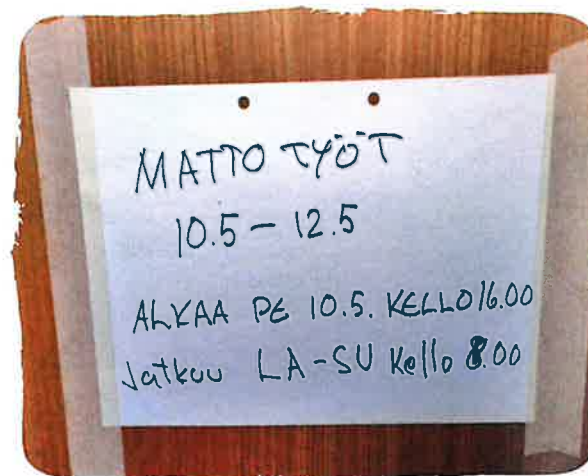
tiedote esimerkiksi ilmoitustaululla

sähköposti ystävältä

elokuva

näytelmä

kirja

2 A. Kuuntele esimerkit erilaisista uutisista ja tiedotuksista. Yhdistä ne oikeassa järjestyksessä sopiviin kuviin. Merkitse numero kuvaan.

B. Kuuntele edelliset uutiset uudestaan. Keksikää parin kanssa omat dialogit eli keskustelut seuraaviin tilanteisiin heti uutisen jälkeen. Mitä sanotte?

1. Pariskunta on autossa, joka juuttuu liikenteeseen. Heillä on kiire tupaantuliaisiin. Mitä he keskustelevat kuultuaan uutisen?
2. Kaveriporukka on lähdössä retkeilemään viikonlopuksi. Mitä he keskustelevat, kun kuulevat uutisen metsäpalovaroituksesta?
3. Mitä ryöstäjät puhuvat kiinnijäämisen jälkeen?
4. Millaisen puhelun ohikulkija soittaa hätäkeskukseen? Mitä hätäkeskuksesta kysytään?
5. Mitä äänestäjä ja presidenttiehdokas voisivat puhua ennen vaaleja?

C. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Seuraatko uutisia? Mistä?
2. Luetko mieluummin uutiset lehdestä vai katsotko ne tv:stä?
3. Mitkä uutiset ovat sinusta mielenkiintoisia tai tärkeitä?
4. Miten tiedät, että uutinen on hyvä? Entä mistä tunnistat huonon tai epäluotettavan uutisen?
5. Mistä saat tietoa kotimaasi uutisista?
6. Luetko tai katsotko uutisia suomeksi?
7. Pitääkö kaikkien lukea uutisia? Miksi?
8. Oletko kiinnostunut julkisjuoruista (julkis= kuuluisa ihminen)?
9. Luetko sarjakuvia? Jos luet, mitä sarjakuvia?
10. Oletko lukenut kirjaa suomen kielellä?
11. Kuka on omassa kotimaassasi kuuluisa kirjailija?
12. Luetko tai kirjoitatko runoja?
13. Minkä kirjan haluat vielä joskus lukea? Miksi?
14. Mikä kirja on mielestäsi turha?
15. Pidätkö lukemisesta (omalla kielellä tai suomeksi)?

3

A. Tässä on muutamia lainasanoja. Miten lausut nämä lainasanat ja lyhenteet "suomeksi"? Yritä ensin ja kuuntele ne sitten äänitteeltä.

Jes!
Sori!
Vau!

taksi
budjetti
politiikka
ministeri
energia

USA
NATO
EU
UNICEF
WWF

brainstormata
chatata / chatti
googlata
tsekata

taifuuni, hurrikaani
standardi
artikkeli
riski
koodi

B. Kuulet tehtävän 3A sanoja lauseissa. Ympyröi, mitkä listan sanoista kuulet.

C. Kuuntele uutisotsikot ja kirjoita puuttuvat sanat.

1. _____ Caroline on rantautunut _____ USA:n rannikolla.
2. _____ ja matematiikan opinnot kiinnostavat nuoria _____
3. Edustajainhuoneen ja _____ paikoista kamppailevat republikaanit ja _____
4. _____ odotetaan olevan korkea.
5. EU:n _____ etenivät Brysselissä.
6. _____ kohtaamiset ovat vähentyneet _____ arjessa.
7. _____ ovat huolissaan _____ nopeuksista maanteillä.
8. _____ on levinnyt koulussa käsien _____ huolimatta.

 D. Harjoittele vielä itse lukemaan edellisen C-kohdan lauseet. Lue lauseet ja katso kellosta, kuinka kauan siihen menee aikaa. Mitkä sanat ovat vaikeat lausua? Harjoittele niitä vielä erikseen ja lue sen jälkeen kaikki lauseet uudestaan. Ota uusi aika. Nopeutuiko lukeminen?

4 Uutisbingo! Merkitse laatikosta sanoja bingoruudukkoon.

Kuuntele tai katso uutisia netistä ja merkitse sana, kun kuulet sen. Voit kuunnella 2–3 uutislähetystä ja kerätä sanoja. Sana saa olla synonyymi (samaa tarkoittava), taivutettu tai verbistä tehty substantiivi:

esim. sopia → sopiminen/sopimus tai päinvastoin: sopimus → sopia.

Peli päättyy, kun joku saa bingon eli kuusi sanaa samaan riviin.

Jos kukaan ei saa bingoa, pisteitä saa seuraavasti:

Bingo: 15 pistettä.

3 sanaa = 1 p, 6 sanaa = 2 p

Jokeri: opettajan arvion mukaan erittäin hyvin selitetty synonyymi = 2 p

Synonyymeista, jotka pystyt selittämään hyvin (opettaja on tuomari), saat kaksi pistettä.

Esim: johtaja ← maan päämies mainittu uutisissa.

pörssi	huomenna	ihminen	kauppa	asiakas
johtaja	vuosi	nainen	hintaa	yleisö
presidentti	kuukausi	mies	euro	vilkas
ministeri	työ	liikenne	prosentti	rauhallinen
puolue	sopimus	tie	myynti	vaihtaa
vaalit	neuvottelu, kokous, konferenssi	satama	tutkija	laskea, vähentyä
poliisi	sääntö	lentoasema	yliopisto	lisääntyä, kasvaa
kaupunki	raja	kuljetus/ kuljettaja	koulu	
kunta	raportti	valuutta	kuluttaja	
eilen				

Uutisbingo

5

A. Kuuntele, kun ihmiset eri puolilta kertovat itsestään. Kirjoita sanat, jotka ovat murretta.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

B. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Miten puhuttu ja kirjoitettu kieli ovat erilaisia muissa kielissä, joita osaat?
2. Onko sinun äidinkielessäsi paljon murteita?
3. Kirjoitatko äidinkieltäsi?
4. Millä kielellä sinä opiskelit?
5. Missä ja milloin käytät äidinkieltäsi?
6. Millä kielellä sinä ajattelet?
7. Puhutko itse eri asioita tai eri tavalla, kun vaihdat kieltä? Mitä muutoksia tapahtuu?
8. Miltä sinusta tuntuu, kun puhut äidinkieltäsi, suomea tai jotain muuta kieltä?
9. Mikä on sinun mielestäsi maailman kaunein kieli? Miksi?

6

A. Kuuntele puhelut ja vastaa kysymyksiin.

1. Puhelu radioon.

1. Mistä soittaja on kotoisin? _____
2. Mikä hänen mielipiteensä on? _____
3. Miten hän perustelee sitä? _____
4. Millainen hänen ratkaisuehdotuksensa on? _____

2. Puhelu luontoradioon.

1. Mistä päin Suomea soittaja on? _____
2. Millainen sää on? _____
3. Millaisessa talossa soittaja asuu? _____
4. Millainen asia soittajalla on? _____
5. Miksi talon alla ei ehkä asu rotta? _____

B. Tarkastele alla olevia lauseita tarkemmin. Kirjoita lauseet kirjakielillä.
Miettikää ryhmässä, mitä merkityksiä lihavoiduilla kohdilla on.

1. Mikä**hän** siinä on kun ei voija työttömille työtä antaa.

2. Meillä oli täällä meijän**kin** kylällä tienvarsiloita raivattavaks vaikka kuinka ja paljon.

3. Ja otetaan**pas** seuraava soittaja linjoille.

4. **No** iltaa iltaa.

5. Jaa jaa, niin**hän** se taitaa tähän aikaa vuodesta olla ympäri Suomen.
Minkäslaisella asialla soittelet?

6. Minkäslaista keliä se on siellä pidellyt?

7. **No**, tuommosta vettä**hän** se sattaapi niinku tavallisest**ikki**.

8. Että mikä**hän** elukka siellä mahtaa olla.

9. Se voi hyvink**in** päiväaktiiviselta ihmiseltä jäädä huomaamatta.

10. **No** niitä**hän** tällä seuvulla **kyllä** on autojen**ki** alle jääny.

11. Että siellä**pä** olis hyvä pesäpaikka.

12. Se ei kovin ihmisarka ole ja voi olla, että siellä sitten myöhemmin voi pentuj**akin** olla tulossa.

13. No sillä tavall**ahan** se lajinmääritys sitten varmistuisi.

14. Jaa, no voi**han** se mukavampi olla asua ilman ylimääräisiä vuokralaisia, vaikka ei kai siitä sen enem**pää** haittaak**aan** taida olla.

C. Yhdistä oikea liitepartikkeli lauseeseen. Yrittäkää lukea lauseet sekä ilman liitepartikkeliä että niiden kanssa.

Kokeilkaa, mikä liite sopii mihinkin. Onko joku, joka ei sovi kaikkiin? Miten merkitys muuttuu liitepartikkelin vaihtuessa?

pa	pä	kö	ko	kä	kin	han
kaan	kään	hän	pas	päs		

1. Katsotaan_____ televisiota.	9. Sitä_____ minä_____ sanoin.
2. Lähdetään_____ elokuviin?	10. Minä en jaksa_____ lähteä lenkille.
3. Olet_____ sinä tosi taitava!	11. Ole_____ hiljaa!
4. Ei_____ kestä!	12. Älä_____ juokse sisällä.
5. Haluat_____ kahvia?	13. Huomioi muut_____.
6. En_____ ole!	14. Sano_____ muuta.
7. Minä_____ haluan!	15. Sain_____ sanottua!
8. Minä_____ en halua mennä uimaan.	

D. Mitä suomalainen sanoo, kun hän ei sano mitään? Miten puheessa ilmaistaan miettimistä? Kuuntele keskustelut ja merkitse ne kohdat, joissa ei varsinaisesti sanota mitään.

Ahaa	Oikeesti?	Oikeestaan.	Eiks niin?
Jookos?	Tiiätkö	Mmmm	Hei kuule
Ööööö....	Tota noi...	Niinku	Tyyliin

1.

Anne: Hei, tota, monelta me nähtäis sit sillo?

Silja: Hmmm, tota, tota, käviskö ehkä jotai kuuden aikoihin?

Anne: No joo, mmmm mä kyl luulen, ett en ehkä ehdi ihan kuudeks, mut tota, käviskö jotain puoli seiskalta?

Silja: Joo, okei, käyhän sekin ihan hyvin. Ehin vaiks öö no lukee vaik uutiset.

Anne: Okka

2.

Miriam: Moi, miten tentti tai siis se sun koe meni?

Julius: Mmmm, tota noin, juu, menihän se.

Miriam: No?

Julius: No joo, tai emmä tiiä, ehkä se meni ihan hyvin, tai jotain. Juu, kyl mä luulen, ett se meni ihan ookoo.

Miriam: No hyvä. Koska sä saat sit sen tuloksen?

Julius: Öööö, oisko joskus ens viikolla.

3.

Asiakas: Hei, mä voisin maksaa.

Tarjoilija: Joo, tietty. Maistuiko?

Asiakas: Joo, kiitos, tota, ei sillä että se ei ollut hyvä, mutta tota noin se vähän niinku - viimeks kun mä söin täällä niin se kastike oli. Tai siis se oli vähän nyt erilainen tai - varmaan joku tykkää just tällasesta enemmän, mutta mun mielestä se vanha oli ehkä parempi kun siinä oli kai vähemmän suolaa tai jotain?

Tarjoilija: Joo, hei kiitti palautteesta. Nää meidän reseptit vaihtu just viime viikolla.

4.

Poika: Ni?

Äiti: Äiti täällä moi

Poika: Mo.

Äiti: Muistitko laittaa ne pyykit tänään kuivuriin?

Poika: E.

Äiti: No voi ei. Tiedätkö monelta Susanna tulee?

Poika: E.

Äiti: No tuota, mä laitan ne sit itte joskus myöhemmin.

Poika: Koo, oliko muuta?

Äiti: No ei kai tässä sit sen enempää, hyvää koulupäivää sulle!

Poika: Joo, kiitti.

Äiti: No moi moi, nähdään illalla,

Poika: Moi.

7 A. Valitse laatikosta, mikä teksti on kyseessä. Kirjoita sana oikean tekstin/kuvan alle.

mainos mielipidekirjoitus uutinen tekstiviesti runo säätiedote

1.

Valtion tuettava nuorten liikuntaa

Liikunta on paras tapa vähentää ja ehkäistä monia sairauksia ja kiputiloja. Nuorena aloitettu liikunta on kaikkein varmin tapa pysyä hyvässä kunnossa ja terveenä. Jos ihminen innostuu urheilemaan jo nuorena, hänelle syntyy usein koko elämän mittainen liikuntakipinä. Liikkumattomuus maksaa yhteiskunnalle vuosittain miljardeja euroja erilaisina hoitokuluina. Valtio voisi pienillä panostuksilla pienentää tuota summaa. Tarvitaan vain lisää liikuntapaikkoja ja kannustusta niiden käyttämiseen. Muistetaan kaikki liikunnan riemu!

Liikunnan ystävä

2.

RAKASTU JUOKSEMISEEN!

Uudet juoksukengät ovat saapuneet alennetuin hinnoin! Kurvaa Sporttipaikkaan ja aloita juoksukausi tyyliillä!

Iskuvaimennetut mallit nyt alkaen 99 € ja pronaatiotuetut mallit alkaen 119 €.

Sporttipaikka

3.

4.

Moi äiti! Voiks sä laittaa perunat kiehumään. Mä oon ihan just kotona.

6.

Hirvi teki tuhoja Pielavedellä

SUURIKOKOINEN uroshirvi rikkoi paikkoja ja aiheutti hämmennystä Pielaveden keskustassa eilisillalla.

Hirvi oli saapunut läheisestä metsästä noin klo 22.30 ja suunnannut Kauppakulmaan. Siellä se oli ensin rikkonut apteekin ikkunan ja tallonut kahta parkkipaikalle parkkeerattua autoa.

Yhdentoista aikaan hirvi oli mennyt Pielaveden yleisurheilukentälle ja juossut siellä tovin. Juoksemisen seurauksena nurmikenttä koki merkittävää vahinkoa.

Hirvi poistui takaisin läheiseen metsään noin klo 23.20.

Markku Joki / Pielaveden Sanomat

5.

Minä rakastin metsää ja maailmaa

Minä rakastin metsää ja maailmaa,
nyt rakastan häntä mä vain,
hän on minun metsäni, maailmain,
hän on minun ainoain.

Minä rakastin yötä ja päivää myös,
nyt rakastan häntä mä vain,
hän, hämärän impeni ihmeellinen,
niin vieno, mut väistyttyä ain.

Minä rakastin muita ja itseäin,
nyt rakastan häntä mä vain,
hän on mulle minä, hän on mulle muu,
hän on minun armahain.

Eino Leino

B. Katso uutista ja kirjoita, missä siinä on seuraavat osat:

otsikko kuva teksti kuvateksti alaotsikko

Karhuja liikkeellä asuinalueilla

Vaikka karhut liikkuvat pääasiassa metsässä, tänä keväänä ne ovat myös liikkuneet asuinalueilla tavallista useammin.

Itä-Suomen poliisi raportoi, että Itä-Suomen alueella on tehty tänä keväänä enemmän karhuhavaintoja kuin viime vuonna samaan aikaan. Itä-Suomen poliisi on joutunut antamaan karkoituspäätöksen yhdestä nuoresta karhusta.

Karhut ovat kulkeneet myös ihmisten pihoihin ja kylväksien keskustoissa. Yhteensä pihapiirien ja julkisten tilojen karhuhavaintoja on tehty jo kahdeksan. Määrä on kaksinkertainen suhteessa aiempiin vuosiin. Esimerkiksi Imatralla on tehty jo kolme karhuhavaintoa eri puolilta kaupunkia. Imatran poliisipäällikkö Raimo Jussila ei halua lietsoa kuitenkaan paniikkia kaupunkiin.

– Vaikka havaintoja on tehty aiempia vuosia enemmän, syytä hätään ei ole. On luonnollista, että karhut etsivät tässä vaiheessa vuotta ravintoa ihmisasutusten läheltä etenkin, kun lunta on vielä varsin paljon maassa. Ihmisten ei ole syytä hätäntyä, mutta jokaisesta pihapiirien karhuhavainnosta tulee silti ilmoittaa poliisille, Jussila kertoo.

Myös Keski-Suomessa karhuhavaintoja

Itä-Suomi ei ole ainoa paikka, jossa karhuhavaintoja on tehty poikkeuksellisen paljon. Myös Keski-Suomen poliisi on tiedottanut tavallista useammista havainnoista. Esimerkiksi Keuruunseudulla karhu on nähty poikasineen urheilukentän alueella muutama otteeseen.

Keski-Suomen riistapäällikkö Pieti Immonen kertoo, että molemmissa Keuruun karhuhavainnoissa on todennäköisesti kyse samoista eläimistä.

Myös Keski-Suomen poliisi painottaa, ettei syytä hätään ole. Kuitenkin karhuhavainnoista tulee ilmoittaa viranomaiselle.

8 A. Mediapäiväkirja. Kirjoita viikon ajan, mitä mediaa käytät ja kuinka paljon.

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
TV	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Sanoma-lehti	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Some	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Radio	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Elokuva	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
Kirja	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Puhelimen viesti-sovellus, esim. Whats-App	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Peli	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?
Kissa-videot tai muut hauskat videot	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?	Kuinka paljon?
	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?	Mitä?

B. Arvioi itse, kuinka käytit mediaa.

1. Mitä mediaa käytit eniten? Miksi? _____
2. Onko joku media, jota sinun olisi pitänyt käyttää mielestäsi enemmän tai vähemmän? Miksi? _____
3. Mihin tarkoituksiin käytät eniten mediaa? _____

9 A. Ottakaa luokkaan pino sanoma- ja aikakauslehtiä sekä saksia. Työskennelkää pareittain tai pienissä ryhmissä. Mikä ryhmä löytää nopeimmin kaikki listan asiat? Jokaisesta listalla olevasta asiasta saa yhden pisteen.

- mainos
- pääkirjoitus
- uutinen
- kolumni
- sarjakuva
- ristikko tai sudoku
- politiikosta kertova artikkeli
- urheilijasta kertova artikkeli
- mielipidekirjoitus
- työpaikka- tai kurssi-ilmoitus
- lehden nimi
- lehden sisällysluettelo
- lehden tekijät
- uutisen tai artikkelin pääotsikko
- uutisen tai artikkelin alaotsikko
- uutisen tai artikkelin kirjoittajan nimi
- yhden valokuvaajan nimi

B. Leikatkaa irti keräämänne tekstit ja kuvat. Tehkää niistä omia kertomuksia, jotka esitätte luokassa. Käyttäkää vain tekstien sanoja.

10 Lukekaa mielipidekirjoitukset ja vastatkaa kysymyksiin. Keskustelkaa sen jälkeen teksteistä. Mitä ajatuksia ne herättävät?

A.

En halua miehen katselevan, kun me naiset uimme alasti – eikä Yrjönkadun uimahalliin saada naisia uimavalvojiksi?

Kyse ei voi olla resurssien puutteesta, toteaa ohjaaja Lois Armas mielipidekirjoituksessaan.

YKSI niistä ensimmäisistä asioista, joihin Suomeen tultuani lähes seitsemän vuotta sitten rakastuin, oli sauna. Yksi ensimmäisistä verbeistä, jonka opin, oli saunoa. Ihastuin saunan tuoksuun, rauhaan ja lämpöön. Totuin heti siihen, että saunoin joka viikko kerrostaloni saunassa.

Lähdin myös pian tutkimusretkille kaupungille selvittämään, mitä sillä oli tarjota. Ja sen löysin: Yrjönkadun uimahalli on helmi keskellä kaupunkia. Se tuntui, näytti ja tuoksui palatsilta. Oli vaikuttavaa, että neljä päivää viikossa sellainen uimahalli oli vain meitä naisia varten. Sai uida alasti eikä tarvinnut käyttää epämiellyttäviä uimapukuja.

Vuosien myötä Yrjönkadun uimahallista tuli suosikkipaikkani. Maailmassa ei ole mitään, mitä nämä seinät eivät pystyisi parantamaan: rankkoja päiviä, kylmiä talvipäiviä, ja tietysti niitä päiviä, kun kaipaen maatani.

Vuosi sitten aloin kuitenkin käyttää uimapukua. Ei, en ollut yhtäkkiä muuttunut ujoksi, vaan huomasin, että lähes joka kerta uimahallissa oli mies uimavalvojana. Kuvittele: mies istumassa tornissa. Mies, jonka ainoa työtehtävä on katsella altaaseen, kun uimme alasti.

Työ- ja elinkeinoministeriön tuoreesta ammattibarometristä selviää, että sekä uimavalmentajien että liikunnan- ja vapaa-ajan ohjaajien tilanne on tasapainossa. Se tarkoittaa sitä, että jos työpaikkaa tarjotaan, työntekijät löydetään. Nyt ongelma on siis se, että uimahalli tarjoaa tiettyjä vuoroja vain naisille, mutta uimavalvoja on kuitenkin mies. Onko tämä tarkoituksenmukaista, jos naisten vuoron ajatuksena on tarjota paikka, jossa on helppo olla?

Entä ne naiset, jotka tuntevat olonsa epämukavaksi uimassa miehen silmien alla? Entä musliminaiset? Uimahalli toimii ensisijaisesti uimahallina, kyllä, mutta se on loppujen lopuksi paljon muutakin: tila, jossa monet voivat hyväksyä kehonsa ja kunnioittaa sitä. Meillä kaikilla tulisi olla oikeus tehdä niin täydessä alastomuudessa, turvallisesti. Kyse ei voi olla resurssien puutteesta.

Lois Armas
ohjaaja, Helsinki

Lähde: Helsingin Sanomat 10.10.2018

1. Mikä on tekstin aihe?
2. Mitä kirjoittaja siitä ajattelee?
3. Miten hän perustelee mielipiteensä?

B.

Sukupuoli ei voi olla peruste valita ihmistä työtehtävään

Uimavalvojat tuskin ovat töissä vilkuilemassa alastomia tai vähäpukaisia kehoja.

Lois Armas kirjoitti mielipidesivulla (HS 10.10.) Helsingin Yrjönkadun uimahallin miespuolisista uimavalvojista. Hän oli pahoittanut mieltänsä asiasta ja puolusti naisten oikeutta uida alasti ilman miesten läsnäoloa.

Suomessa on kuitenkin nyt sukupuolten tasa-arvon aika. Vai onko? Tasa-arvon ajatuksenahan on, ettei sukupuolella saisi olla yhteiskunnan eri osa-alueilla mitään olennaista merkitystä.

Olen usein tavannut uimahallin suihkuhuoneessa naispuolisen siivoojan. Totean asian ja jatkan elämäni. Myös lääkäri, gynekologi, urologi tai jopa kätilö saattaa olla niin mies kuin nainenkin.

Voimme tiettyyn pisteeseen asti vaatia tai ainakin toivoa erityiskohtelua tällaisissa tilanteissa. Mutta esimerkiksi uskonnollisista syistä tai siksi, että ”joku nyt on vähän herkempi”, emme voi lähteä asettamaan miehiä ja naisia eri asemaan. Emme voi vaatia, että tietyn ammatin harjoittajaksi tai tiettyyn tehtävään valitaan sukupuolen perusteella.

Myös uimavalvoja on ihminen. Mies tai nainen, tai jotain muuta mitä hän haluaa olla. Hän on tekemässä töitään, tuskin vilkuilemassa alastomia tai vähäpukaisia kehoja.

Todellinen tasa-arvo saavutetaan sitten, kun näistä asioista ei tarvitse erikseen keskustella. Asenteista ja ajatusmalleista voimme kaikki pyrkiä karsimaan vanhanaikaiset ja ahdasmieliset jäänteet menneisyyden ajoilta.

Markus Mantere
Hanko

Lähde: Helsingin Sanomat 13.10.2018

1. Mikä on tekstin aihe?
2. Mitä kirjoittaja siitä ajattelee?
3. Miten hän perustelee mielipiteensä?

- 11 A. Harjoittele väittelyä parin kanssa. Sopikaa, kumpi on puolesta ja kumpi vastaan. Opettaja voi ottaa aikaa.

Puolesta

1. On mukava tutustua uusiin ihmisiin.
2. Rakastan shoppailua.
3. Urheilua harrastavien pitäisi saada enemmän palkkaa kuin heidän, jotka eivät urheile.
4. Kaverit ovat yhtä tärkeitä kuin perhe.
5. Lentäminen pitäisi kieltää ympäristösyiden vuoksi.
6. Omassa kodissa täytyy saada pitää juhlia silloin kun haluaa ja niin pitkään kuin haluaa.
7. Terveellinen ruoka tekee onnelliseksi.
8. Jokaisen täytyy osata vaihtaa lamppu, sulake ja tapetit.
9. Kaikesta työstä pitäisi olla sama palkka.
10. Sosiaalinen media heikentää ihmissuhteita.

Vastaa

1. En pidä uusista ihmisistä.
2. Inhoan shoppailua.
3. Harrastuksen ei pidä vaikuttaa palkkaan.
4. Perhe on tärkeämpi kuin kaverit.
5. Lentämistä ei saa kieltää.
6. Ihminen ei saa häiritä naapureita esim. juhlimalla omassa kodissaan.
7. Roskaruoka tekee onnelliseksi.
8. Ihmisen ei tarvitse osata vaihtaa lamppua, sulaketta ja tapetteja.
9. Eri töistä pitää maksaa eri palkka.
10. Sosiaalinen media auttaa ihmissuhteissa.

- B. Mieti joku asia, johon haluat muutosta maailmassa, koulussa tai kotikaupungissasi. Perustakaa luokkaan "puhujanpönttö", jossa jokainen saa esittää mielipiteensä. Voit myös valita jonkin aiheen edellisestä tehtävästä.

Mieti hyvän puheen rakennetta. Mikä siinä on tärkeää?

Aloitutus:

Perustelut:

1.

2.

3.

Lopetus:

- 12 Tee oma tv-mainos jostain suomalaisesta erikoisuudesta. Voit valita alla olevista tai keksiä oman.

avantouinti suopotkupallo
mämmi eukonkanto

- 13 A. Esittele yksi kotimaasi julkkis eli kuuluisa ihminen. Valmistele hänestä esitys ja esitä ryhmälle.

- Miksi hän on kuuluisa?
- Mitä hänestä kirjoitetaan?
- Miltä hän näyttää?
- Kerro yksi "julkisjuoru" hänestä.

- B. Keskustele parin kanssa tai pienessä ryhmässä seuraavista kysymyksistä.

1. Seuraatko itse julkiksia: poliitikkoja, urheilijoita, artisteja...? Ketä sinä seuraat?
2. Miksi seuraat uutisia heistä?
3. Kuka on sinun mielestä kuuluisin ihminen maailmassa?
4. Miksi hän on kuuluisa?
5. Mitä hän tekee?
6. Mitä sinä ajattelet hänen tekemisistään?

- 14 Itsearviointi. Kuuntele portfolioon keräämäsi tallenteet ja vastaa seuraaviin kysymyksiin.

1. Mieti ensin, mitä ajattelit halunneesi oppia kurssin alussa? Miten tavoite on toteutunut?
2. Mitä olet oppinut?
3. Mitä uusia sanoja olet oppinut tämän kurssin aikana?
4. Millaisia rakenteita olet oppinut käyttämään tai ymmärtämään?
5. Mikä on nyt helpompaa kuin ennen kurssia?
6. Oletko käyttänyt suomea jossain koulun ulkopuolella enemmän kuin ennen? Missä?
7. Mitä sinun pitää vielä oppia? Miten aiot jatkaa opiskelua tästä eteenpäin?

SANASTO

aihe _____	raivata _____
ajokelvoton _____	ripeä _____
avotuli _____	runsas _____
ehtoo _____	ryöstö _____
haavi _____	saalis _____
häivyttää _____	salmi _____
julkkis _____	säikähdys _____
jäädä kiinni verekseltään _____	tiedotus _____
_____	turha _____
kehottaa _____	töytäistä _____
keli _____	uhata _____
kolumni _____	ulkopaikkakuntalainen _____
korostaa _____	_____
kuivatella _____	varautua _____
ohikulkija _____	varovaisuus _____
paikallinen _____	vaurioitua _____
pako _____	veranta _____
pelastuslaitos _____	virtaus _____
pilkkiä _____	väittely _____
pukukoppi _____	väitellä _____
pääkirjoitus _____	